

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

105 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Péntek

1934. évi május 11

ELŐFIZETÉSI ARAK: Belföldre: A helyi kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalán 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalán 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK CSIKSZEREDÁT!

A heccmesterek örökké élnek

Ebben a lapszámban részletes beszámolót kap az olvasó arról, hogy mi történt a brassói unitáriusokkal. Hisszük, hogy a cikk elolvasása után, a feltevés alapján mindig nyájas olvasó szíve gyökeréig megrendülve ejti ölébe az újságlapokat. Sőt feltételezzük, hogyha ez a történet ilyen tiszta valóságban kerül az elé a román közvélemény elé, amelyben megvan a kellő tárgyilagosság az élet minden mozzanatát magasabb eszmei szempontból is nézni, ugyanilyen megdöbbent és fájdalmas csodálkozással reagál a brassói szörnyűsége.

A brassói unitáriusok szegények, eddig nem volt templomuk, vendégházuk imádkoztak a református templomban. Hosszu évek óta gyűjtik a garast, hogy valamikor saját fedelük alatt imádkozhassanak. Mikor megvolt a pénz, szépen megkérték a várost, hogy Isten házához léven szó, adjanak nekik a városi telkekből egy darabot. A kérelem indokolt, alkalmas telek is volt, az összes formák legszabályosabb betartása mellett ártottak az ingatlan és pár héttel ezelőtt megkezdődött az építkezés. Hordták a követ, a meszet, munkások sűrűtek és ma, parancsszóra megállt a munka.

És ijedten, eltorzult lélekkel, meggyötört és keserű lélekkel kérdezzük: — Miért? Miért? Miért? Kinek az óhajára és szeszélyére történik ilyesmi? Ki viseli a felelősséget, oh, nem is a kézenfekvő jogtalanságért, amelyre ha más nem, a bíróság mégiscsak fog reparációt nyújtani, hanem azért a reitenetes inzultusért, amely a már ugyis tönkrement lelkeket ezzel még szörnyűbbé sebezte.

Miért?
A válasz nagyon egyszerű. Azért, mert heccmesterek örökké élnek.

A szovinizmus profijai rossz szemmel nézték az unitáriusok készülő kis templomát. A hivatasos hazafiak nem bírták, hogy egy kis magyar csoport telket kapott a várostól. Nem panama-telket, nem egyéni célokra, hiszen azt még ők is tudják, hogy az Isten számára nem lehet panamázni. Nem is mondtak ilyesmit. Nem is vádoltak senkit visszaéléssel. Csak olyasmit kiabáltak, hogy ez a kis magyar középület, még ha Istennek készül is, sérti a román közvélemény érzékenységet. Magyar provokáció, nem lehet tűrni, hogy egy brassói közterületből, közcélokra, de magyar közcélokra telket ajándékozzanak.

Egy magánszónoklathoz deputáció, még egy deputáció, majd távirat és végül belügyminiszteri rendelkezés született.

— Nem szabad tovább építeni!
Általában a belügyminiszteri rendelet szimbólikus az azt jelenti, hogy általában tilos az építkezés. Még az Isten számára is, hát hogyan jöhet számításba az ember, az emberi lélek, amely meggyötörve szomjazik a megértés, a béke, az egyenlő jog után.

Belügyminiszter ur! Az, ami most Brassóban történt, az nem lehet sem politikai, sem erkölcsi érdeke sem pártnak, sem országnak.

Ez a heccmesterek újabb diadala. Azoké, akik csak lekompromittálják és meggyalázzák mindazt az eszméiséget, amelynek nevében ágálnak és amelynek, mint megbízhatatlankénti ügyvivői, ők is ilyen intézkedésre tudták kényszeríteni.

Nem bírjuk el sem képzelni, hogy elmaradhatna a legsürgősebb jóvátétel.

Takarékoskodni kell minden élelmiszerrel!

Számbaveszik és lefoglalják a gabonakészleteket

A kormány újabb intézkedései az inségveszély leküzdésére

Tilos a gabona és bab kivitele

Bukarest, május 10.

A válságos mezőgazdasági helyzetre való tekintettel a kormány gazdasági bizottsága Tatarescu miniszterelnök előkötéssel újabb intézkedést a több nagyfotosságu határozatot hozott.

Az ülésről a következő hivatalos közleményt adták ki:

„Az ideai mezőgazdasági terméskilátások következtében előálló helyzet tüzetes megvizsgálása után a kormány gazdasági bizottsága elhatározta, hogy

1. további rendelkezésig felfüggeszti a gabonaneműk és bab kivitelét és

2. az inséges megyék lakossága ellátásának a biztosítására lerögzíti, lekoti a beszerzett kukorica-készleteket.

Ezután a bizottság 15 millió lej hitelt engedélyezett a közlekedésügyi minisztériumnak a máramaros megyei utak rendbehozására, hogy ezáltal munkalehetőséget adjon a szegény lakosságnak.”

Mit szól a földművelésügyi alminiszter?

A gazdasági bizottság ülése után Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter nyilatkozott a sajtónak s rámutatott arra, hogy

a szárazság következtében egyre súlyosbodó mezőgazdasági helyzetet a gabonakereskedők árdragításra használják ki.

Az elmúlt héten a gabona vagonja átlag 6 ezer lejjel szűkött fel s még mindig emelkedő irányzatú. A kormánynak viszont gondoskodnia kell a szűkösödő megyék lakosságának ellátásáról, mégpedig egyszerű áron s evégből vagy az országból, vagy külföldről fog kukoricát beszerezni. Amíg azonban a külföldi kukoricát román kikötőből 18 ezer lejért kínálják, a belföldiért most már vagononként 20 ezer lejt is elkérnek. Igaz, senki sem kívánja a kukorica-behozatalát, ez azonban nem jelenti, hogy a kormány meg fogja tűrni a belföldi spekulációt és a szerepcsétien helyzettel való visszaélést, amikor a gabonakereskedők készleteiket alacsony áron szerezték be.

A kivitel betiltásával az összes gabonakészleteket a belföldi szükségletek fedezése

zésére fordítják. Ezzel egyidejűleg újból számbaveszik a belföldi gabonakészleteket.

Hogy az üzerek ne élhessenek vissza az aggasztó helyzettel,

a kormány elrendelte az összes gabonakészlet lekötését ott, ahol jelenleg vannak, a kikötőkben, szleppekben, raktárakban és az ország egész belsejében.

A készletek tulajdonosai ajánlják fel azokat felvásárlásra vagy a földművelésügyi minisztérium gabonabeszerezési hivatalának, vagy az export-importközpontnak, amelyek méltányos áron megveszik. A kormány reméli, hogy a gabonakeres-

kedők meg fogják érteni a helyzetet s megkönnyítik a lakosság ellátását, hogy a kormány ne legyen kénytelen más intézkedésekhez folyamodni.

Végül kijelentette a földművelésügyi alminiszter, hogy az devonatköző részlet-intézkedések programja máris kidolgozás alatt áll s azt a hét végén a kormány gazdasági bizottsága jóvá is hagyja.

A megyefőnökök egyébként már tegnap este távirati utasítást kaptak a gabonakészletek számbavételére és lefoglalására,

tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek hol és kinek a tulajdonában vannak.

Kormányfelhívás a lakossághoz

A földművelésügyi minisztérium különben tegnap felhívást bocsátott ki az ország lakosságához is. A felhívás bejelenti, hogy

a kormány mindent megtesz a szárazság és a gyengének ígérkező termés következményeinek az enyhítése érdekében, de a polgároknak is közre kell működniük. Minden egyes polgár takarékoskodjék úgy az emberi, mint állati élelmiszerekkel. Minden darab kenyérhéjat is el kell fogyasztani. Mérsékelni kell az eddigi bőséges és pazarló fogyasztást,

a készleteket pedig gondosan óvni kell a megromlástól.

Amíg lehet, legeltetni kell az állatokat s a takarmányt későbbre kell tartogatni. A mezőgazdák készüljenek fel, hogy mihelyt megváltozik az idő, a tönkrement termés helyébe legalább takarmányt tudjanak vetni. Szóval mindenkinek könyörölkéssel takarékoskodnia kell és gyűjtenie kell minden emberi és állati élelmet.

Ezt a felhívást is Manolescu-Strunga földművelésügyi alminiszter írta alá.

Továbbra is emelkedő buza- és lisztárakat jelentenek Erdélyből és a Bánságból

Temesvár, május 10.

Az összes terményárak rohamosan emelkednek.

A tegnapi 450-es buza ma déli egyórás zártilag 500-ra emelkedett.

Az áremelkedés legfőbb oka, hogy a gazdák elrejtik készleteiket és nem adnak el. A szárazság tovább tart s így a többi termények árai is emelkednek.

Zab 250 lej,
árpa 270 lej,
tengeri 220—225 lej.

Ugyancsak emelkednek a Bánságban a lisztárak is.

ARADON

a lisztellátás körül máris zavarok mutatkoznak. Emelkedő árak mellett készlet alig van, a kenyérárakat ismét emelték 1 lejjel. Az általános drágaság veti előre árnyékát, ami abban is megnyilvánult, hogy ma már a piacon a zöltségek árai is emelkedtek.

BIHARBAN

a szárazság a gyümölcsstermést is komoly veszedelemmel fenyegeti. Az alma- és körtetermés teljesen reménytelen, cseresnye és meggy is alig van. A szőlőt, amely pedig birja a meleget, szintén veszélyeztet a szakadatlan szárazság.

Tessék kívágni és eltenni!

5. sz. SZELVÉNY a B. L. májusi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 darab májusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényvárának 1934 májusi havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltathatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sft. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Grivitei 10); Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

Hatezer konverziós kérvény a temesvári törvényszéknél

Temesvár, május 10.

Temes megye területéről a konverziós kérvények benyújtási határidejéig, keddig összesen hatezer kérvényt adtak be a temesvári törvényszékhez.

A cári gárda egykori ezredese mint hajó- szakács felakasztotta magát

Braila, május 10.

A pár napja Braila kikötőjében tartózkodó Mirupanu nevű angol gőzösön kedden délelőtt megdöbbentő öngyilkosság történt. A hajó kapitánya az éléskamrában felakasztva, holtan találta meg a hajó Victor Tvoezkij Sinutavici nevű 65 éves szakácsát.

Az öngyilkos orosz hajdanában a cári gárda ezredese volt

Ma-holnap 20 éve tartó száműzetésében mindennel megpróbálkozott, hogy élni tudjon. Így került az angol gőzösre is szakácsi minőségben. A sok gond és baj azonban felőrültek idegzetét és teljes bizonyossággal ez volt végzetes tettének oka is.

— A szenvedő, beteg nőket reggel éhgyomorra egy kis pohár terméskész, „Ferenc József” keserűviz 2—3 óra alatt könnyű, lágy bélkiürüléshez segíti és ezáltal igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.

Ötvenszázalékos vasuti kedvezményt engedélyez- tek a nagyszabásu „Temesvári Hét” látogatóinak

Temesvár, május 10.

A „temesvári hét” nagyszabásu méretei kezdenek kibontakozni. Az előkészületek lázas tempóban folynak. Olyan nagy érdeklődés mutatkozik, hogy a „temesvári hét” sikere máris biztosítva van. Az életrevaló kezdeményezés Temesvár idegenforgalmát nagyban megeléjenti, ami annál valószínűbb, mert

a vasutigazgatóság engedélyezte az 50 százalékos vasuti kedvezményt.

A „temesvári hét” látogatói tehát fél-áru vasutjeggyel utazhatnak Temesvárra. Temesvár különben, értékelve az idegenjárás jelentőségét, a villamoson 50 százalékos kedvezményt, a szállodák és vendéglők 20 százalékos kedvezményt adnak a „temesvári hét” látogatóinak.

A temesvárkörnyéki fürdők is bekapcsolódnak az idegenforgalmi hétbe és jelentős kedvezményeket nyújtanak. Így a buzási Muschong-szálló 50 százalékos kedvezményt ad vendégeinek.

A kormány több tagja is bejelentette részvételét. Így Franasovici miniszter biztosra jelezte megjelenését. Theodorescu miniszter ha nem utazhatik személyesen Temesvárra, képviselőjében Aslan államtitkár vesz részt az ünnepeken.

A dalos- és zenekarverseny hatalmas

méretűnek ígérkezik. Számos falusi zenekar vesz részt a versenyen.

Közel 2000 falusi dalossal és zenésszel.

A „temesvári hét” első attrakciója, most vasárnap a nagy repülőverseny lesz, melyen az ország legjobb repülői akrobatikus mutatványokkal szerepelnek.

A dévai magyar párt megállapodott a kormánypárttal a községi választásra

Nyolc tanácstagságot és az egyik alpolgármesteri állást
kapják a magyarok

Déva, május 10.

Néhány nappal ezelőtt a belügyminiszter leiratot küldött a dévai intermar-bizottsághoz, hogy tegyék meg az előkészületeket a községi választásra. A belügyminiszter egyben olyan értelmű utasítást is küldött, hogy lehetőleg pártközi meg egyezéssel állítsák össze a jelölteket, hogy elkerüljék a választási harcot.

Perian polgármester a leirat vétele után magához kérte dr. Meskót és dr. Schul-

tert a dévai Magyar Párt két vezetőjét, akikkel meg is állapodott a jelölésben. A megállapodás szerint a

28 tanácstagságból a magyarok 8 helyet kapnak s az egyik alpolgármesteri állást.

Egy tanácstagságot a szászok és egyet a zsidók kapnak. A többi 18 tanácstagság megoszlik a liberális párt és nemzeti-párt között.

Rövidesen kész a konverziós törvény végrehajtási utasítása

Bratianu Dinunál tanácskozott a kormány

Bukarest, május 10.

Az új adósságrendezési törvény végrehajtási utasításának kidolgozásával megbízott miniszteri bizottság szerdán délelőtt fél 11 órakor Xeni, tárcanélküli miniszter elnöklétével ismét ülést tartott. A bizottság állítólag annyira előrehaladt

munkájával, hogy a végrehajtási utasítás a hét végéig el is készül s a jövő héten minden valószínűség szerint életbe is lép.

Kormányértekezlet Bratianu Dinunál

Kedden este, közvetlenül a gazdasági bizottság ülésének befejezése után, a

Szeplőt, májfoltot két hét alatt elmulaszt, észrevétlenül hámlaszt a
„FLOREAL” 2-es számú krém!

1 tégly ár 40 lej.

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

kormány tagjai, élükön Tatarescu miniszterelnökkel, Bratianu Dinu pártelnök lakására mentek s ott tartottak értekezletet a napirenden levő kérdésekkel és kiváltképpen az új költségvetés összeállításával kapcsolatban. A miniszterek eszmecsere folytattak a pártelnökkel mindenről tájékoztatták, hogy ezáltal a kormány és a párt közötti kapcsolat és összhang minél teljesebb legyen.

Ennek a minisztertanácsfőle értekezletnek politikai körökben már azért is jelentőséget tulajdonítanak, mert egybeesett a georgisták bizottsági ülésével és Bratianu Györgynek az egyesülés kérdésében tett kijelentéseivel.

Bratianu György a liberális egyesülés meghiusulásáról

Pártjának tegnap este tartott központi bizottsági ülésén Bratianu György részletes beszámolót tartott a politikai helyzetről s különösen a két liberális párt egyesülésének lehetőségeiről.

Bratianu György rámutatott arra, hogy ő és pártja az utóbbi négy hónapban mindent elkövetett az egyesülés utjának egyengetése érdekében. Került mindent, ami akadályozhatta a közeledést, amint ezt emlékeztető nyilatkozatában Bratianu Dinu is elismerte. Bratianu Dinunak egyébként az oliverális párt életosztóne szolgált meg s ez készítette őt az egyesülés melletti állásfoglalásra, de hangját elfojtották azok, akik mindenáron élvezni akarják egy levitizlet kormányzás futó előnyeit s akik a párt dicsőséges hagyományait a szenvedély, történet és személynéi érdek szempontjaival helyettesítik. (Célzás a kormánypárt Tatarescu-csoportjára).

Bratianu György ezután utalt arra, hogy éppen most lesz négy éve pártja megalakulásának s ezt az évfordulót arra használják fel, hogy új harcot indítsanak a kormány ellen, amely működésével csorbítja a liberális párt hagyományait és tekintélyét. Annak a bizakodásnak adott kifejezést, hogy hamarosan eljön az idő, amikor a tisztesség és jellem győzedelmeskedni fog. A vihar felkavarja a szemetet, de el is söpri a rozoga épületalkotmányokat.

Beszéde után Bratianu Györgyöt Besszarabia nevében Popovici Eftimie, Erdély nevében Zigre Miklós dr., a Bánság nevében pedig Coste Gyula biztosította ragaszkodásáról.

Amint látszik, a georgisták most a Tatarescu-kormány ellen szállanak harcba, mint amely lehengerelte a Bratianu Dinu csoportnak az egyesülésre irányuló törekvését.

Sajtószabadság — a gyűjtőtábor árnyékában

Berlin, május 10.

A német sajtó gleichschaltolását, úgy látszik, már sikerült az egész vonalon végrehajtani, mert végül sor került a sajtó „felszabadítására” is Németországban.

Göbbels egy szenzációsan hangzó rendeletben utasította a hatóságokat a követendő sajtópolitikára. Eszerint nyilvános gyűlésekről és bármilyen más eseményről a sajtóra kell bízni a tudósítást. A hivatalos kommunikéket a legrövidebbre kell fogni. Csak államellenesnek minősíthető híreket szabad eltiltani, ezt is azonban csak kivételesen és jól megfontolt esetekben. A sajtó munkásait előnyben kell részesíteni és

meg kell adni minden nagyobb mozgási szabadságot, hogy a lapok saját belátásuk szerint kommentálják az eseményeket.

Ez tényleg hasonlít a sajtószabadságra. Öszintéségére azonban igen jellemző, hogy alig néhány nappal ezelőtt éppen Göbbels rendeletére szállították gyűjtőtáborba a már gleichschaltolt Grünen Post kifogástalan árja szerkesztőjét Tomas Trimmet, aki „Miniszter ur, kérem egy szóra” című cikkében figyelmeztette a propagandaminisztert, hogy a sajtó csak ott lehet eleven, érdekes és lendületes, ahol módot adnak neki erre. Göbbels ugyanis kifogásolta a német sajtó unalmas, csak alázatos dicséretre berendezett hangját.

NŐI KOMPLÉ- ÉS
NYÁRI
RUHASZÖVETEK

hallatlanul olcsó árakon,
legdivatosabb mintákban
és színekben

VESTIS POSZTÓÁRUHÁZ
BRASSÓ, LENSOR 22. SZÁM

Rendőri segédlettel szakították félbe a brassói unitárius templomépítés munkálatait

Filimon Bogdan időközi bizottsági elnök szerepe és szereplése a törvénytelen és erőszakos intézkedésben

Ki vezette félre a belügyminisztériumot?

Brassó, május 13.

Április 29-én a brassói unitárius egyházközség, megfelelő ünnepség keretében, letette az alapkövet arra a helyre, amelyet templomépítési célból Brassó városa ajándékozott. A templomépítési munkálatok az alapkö letétele után megindultak és teljes erővel folytak. A munkások tömege dolgozott vígan és kiújult bizalommal, hiszen az épülő templom már most megkezdte áldásos hatását: körülbelül 50 családnak adott munkalehetőséget és a munkalehetőséggel mindennapi kenyeret.

Május kilencedikén reggel aztán rendőrök jelentek meg az épülő templom mellett. Voltak volt a város ideiglenes bizottságának elnöke is. És a rendőrök a polgármester, helyesebben a kinevezett tanácselnök utasítására elkergették a munkásokat és beszüntették a munkát. A munkabeszüntetés egy belügyminisztériumi távirati rendelkezés alapján történt. A miniszteri távirat nem indokol, mert törvényelleneséget indokolni aligha lehetne. Azok azonban, akik ezt a kulturbotránnyt kiheccelték és megrendezték, azok indokolnak is. Nem hivatalosan, hanem felelőtlenül és minden emberi érzés és jogi érzék arculesapásával.

Súlyosabb és bántóbb, megalázóbb pofon még nem csattant el a keresztény egyházak és az erdélyi magyarság arcán. Az indoklás ugyanis az, hogy arra a helyre, amelyet a város törvényesen adományozott s amely távolról sem a legelkelőbb helye Brassónak, viszont forgalmas és szép utvonallal mellett fekszik, nem szabad templomot építeni annak az Istennek, akit az összes keresztény egyházak magukénak mondanak ugyan, de akit ebben az épülő templomban az unitárius hívek magyarul fognak imádni. A keresztény Isten tehát, akit az összes romániai keresztény egyházak magukénak mondanak, csak akkor kaphatna ilyen előkelő templomot, ha abban a templomban románul imádnák őt.

Ilyen vakmerő kisajátítás még nem történt ebben az országban. Ilyen durva és nyílt megtagadás sem mindannak, ami magasabb eszméi lényeggel bír annál, semhogy fajok szerint elosztható lenne. A magyarság pedig újabb és mindennél durvább, kiáltóbb bizonyítékát kapta meg annak, hogy az Isten sem imádhatható ezentúl ugynevezett „előkelő” helyeken, csak hátul eldugottan, rejtve, hogy ne bántsa vele a kereszténynek hirdetett nemzeti érzést.

EZERT A BOTRÁNYERT MOST MEG NEM A KORMÁNY FELELŐS!

Igaz, a belügyminisztérium adta ki a tiltó rendelkezést. Ennek ellenére az a meggyőződésünk, hogy ezért a botrányért ebben a pillanatban még nem a kormány felelős, hanem azok a brassói heccmesterek, akik elég felelőtlenek voltak ahhoz, hogy semmiféle magasabb emberi és állami szemponttal nem törődve, kirobantsák ezt a megdöbbentő és szégyenteljes botrányt.

Szükséges, hogy tisztán lásson ebben a kérdésben egy magyar, mint a román közvélemény s ezért a történés sorrendjében soroljuk föl azokat az eseményeket, amelyek az unitárius templom alapköletételét megelőzték.

Negyven esztendővel ezelőtt indult meg Brassóban az unitárius templomépítési mozgalom. Indoka és jogcíme volt ennek a mozgalomnak, hiszen a történelem szerint a brassói unitáriusoknak valamikor nagy és fényes templomuk volt. Tizenhét esztendővel ezelőtt aztán, 1916-ban, odáig ért a mozgalom, hogy az egyházközség templomhelyet kérhetett a városból. Ez az első kérdés négy telket jelölt meg, a tanács azonban a négy közül egyről sem akart lemondani, hanem egyhangú határozattal, díjmentesen adományozta a nem-kért ötödiket, azt a telket, amely körül most a kavarodás van. A következő évben az akkori brassói képviselőtanács véglegesen kimondotta a telek átengedését s a már bemutatott tervekkel megfelelő átdolgozásra adta vissza. Egy lépés volt már csak az építés megkezdéséig, amikor jött az uralomváltozás és mindent megakasztott.

1920-ban, az egyházközség kérése már ismét a tanács előtt fekszik. Ebben a kérdésben nincs szó arról, hogy az egyházközség pont ezt a telket kéri, hiszen az egyházközség nem is igazskodott soha ehhez a telekhez. A következő évben a tanács a régi adományozás indokait elfogadva, újra csak ezt a telket adományozta papilak és templomépítési célokra. A dolog azonban újra elakad, mert az ellenőrző bizottság, a vármegyei prefektúra visszautasít-

ja a tanács határozatát, mert „a kérdéses telekkel a városnak más célkitűzései vannak.” Új határozathozatalra utasítja a tanácsot azáltal, hogy jelöljön meg más telket. A tanács újra tárgyalja az ügyet, megállapítja, hogy neki a kérdéses telekkel semmiféle célja nincsen, más olyan telekkel pedig, amelyet adományozhatna, nem rendelkezik, s így megújítja előbbi határozatát. A megyefőnökség erre megsemmisítette ezt a határozatot is, megállapította, hogy a város arra a telekre parkot akar építeni, mert erre a környékre tervezik valahová az új városházát is, már pedig a városháza

előtt rendezett és szép területre van szükség. Ilyen értelemben tájékoztatta a megyefőnökséget a minisztériumot is, amely a döntést így is hagyta jóvá.

Jött aztán az Averescu-kormány, amely a város összes belső, be nem épített telkeit, s köztük ezt is, egyszerűen kisajátította. A város természetesen harcolt és a harc sikerrel járt. Amikor aztán Brassó újra birtokában volt régi területeinek, az unitárius egyházközség újra benyújtotta a kérvényét, de újra csak nem jelölte meg a helyet, ahol építkezni szeretne. Csak éppen helyet kért templomépítési célokra.

Ekkor már választott tanács állott a város élén, az a tanács, amelyet a város magyar, szász és román lakosságának a bizalma állított a helyére. Ez a tanács tisztelte a törvényes formákat. Bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására s a bizottságban helyet kapott a városi építési hivatal képviselője is. A kiküldött bizottság megállapította, hogy városrendészeti szempontból oda parkot építeni nem lehet, sőt a házort ki kell építeni az utca széléig s így valóban ez a legalkalmasabb terület arra, hogy a város templomépítésre adományozza.

Itt kezdődik Filimon Bogdan szerepe

Ezt a határozatot Filimon Bogdan dr., a jelenlegi időközi bizottság elnöke és két ügyvéd megfellebbezte. A két ügyvéd később visszavonta a fellebbezést, Filimon Bogdan azonban kitartott mellette, noha fellebbezésének egyetlen pontja sem volt helytálló, sőt súlyos valótlanosságokat tartalmazott. Többek között azt állította, hogy az unitáriusoknak már van templomuk, holott még imaházuk sincs. Aztán azt állította, hogy a kisebbségek számbeli fölényük kihasználásával, a városi területeket saját intézményeik javára akarják juttatni. A kolozsvári fellebbezési hatóság előtt az egyház képviselői kimutatták, hogy magyar intézmény, magyar egyház soha nem kapott még Brassó városától semmit ingyen. Ezzel szemben egész utca, házsorok épültek volt városi területeken, amelyeket a város románoknak engedett át. A román közintézmények céljaira a város vezetősége a benneülő kisebbségek hozzájárulásával mindenkor készséggel engedte át a szükséges területeket. Így kapta a „Sagunalyceum” az iskola előtti értékes területet, így kapott a görög katolikus egyház templomtelket, így kaptak a bolgárszégi „zsunisok” üdülőtelepet, az óbrassói görög keleti egyház nagyobb területet, a Turing Club menház céljaira telket és a román csecsemővédő egyesület is értékes házihelyet. A régi megértő és igazságos városi szellem egyenes folytatása volt tehát az, amikor a város választott tanácsa egyhangúlag, a román tanácsosok hozzájárulásával engedte át a kérdéses területet az unitárius egyházközségnek, templomépítési célra.

A kolozsvári fellebbezési hatóság el is utasította Filimon Bogdan fellebbezését, mint indokolatlant s miután újabb fellebbezés a törvény-

ben előírt időn belül nem történt, a tanácshatározat jogerőre emelkedett. Jogerőre emelkedett kormányhatósági jóváhagyással és ítélettel. Törvényes keretek között most már megtámadhatatlanná vált s így a városi tanács 1933. februárjában elkészítette az adományozási szerződést, amelynek alapján az egyházközség telekkönyvileg is a maga nevére íratta a kapott területet.

Most már hozzá lehetett kezdeni a templomépítés gyakorlati munkájához. Az egyházközség még 1933-ban benyújtotta az építkezési terveket és kérte az engedélyt. A város műszaki hivatal helyszíni szemlét tartott és a benyújtott tervekben módosításokat kért. Ez is megtörtént, mire kijelölték az építési területet. Az építési terület kijelölése már a jelenlegi időközi bizottság uralma alatt történt és a jelenlegi időközi bizottsági elnök, Bogdan Filimon személyes részvételével. Aztán ugyanezen időközi bizottság adta ki az építési engedélyt is egyhangú határozattal, Filimon Bogdan aláírásával, 1934. április 16-iki kelettel 5015-1934. szám alatt.

Ez a határozat is jogerőre emelkedett, mert nem történt semmi fellebbezés. Pontosabban és törvényesebben nem ment még tígy Romániában, mint ez. Az április 29-iki alapköletételre Bogdan Filimon Zerbes Mihály alelnököt küldötte ki, hogy a város nevében üdvözlő beszédet tartson. Am Filimon Bogdan nem volt őszinte, mert még ugyanezen a napon miniszteri engedélyt kért a templomépítéshez. Ki kellett mutatni neki, meg kellett győzni őt, hogy olyan törvény, amely templomépítéshez miniszteri engedélyt írta elő, nincsen. Erre visszavonult. De nem sokáig.

Filimon Bogdan így is tud...

Állítólag tiltakozó küldöttség járt fenn a városházán és tiltakozott a templomépítés ellen. A városban nyugtalanító hírek kezdetek elterjedni. Filimon Bogdan még ekkor sem volt őszinte. Lapunk munkatársának még úgy nyilatkozott, hogy nincs semmi ok a nyugtalanosságra, hiszen az építést teljesen törvényesen kezdték meg s így folytathatják is. Ugyanakkor azonban táviratot küldött a belügyminisztériumhoz s ezt a táviratot, — nem nyomozzuk, hogy miként jutott hozzá, — lekölöztö a Dimineața című lap is.

Filimon Bogdan távirata magyar fordításban így hangzik:

„A volt városi tanács egyik határozata folytán az unitárius egyházi hatóságok megkezdették a város szívében a templomépítési munkálatokat. Az építkezés olyan forgalmas közlekedési ponton történik, hogy érintheti és megakadályozhatja a város esetleges rendezésére irányuló terveket. A volt városi vezetőségnek ez a határozata politikai számítások eredménye volt és a leghatározottabban bántja a román közvélemény érzését, mert azt mutatja, hogy amíg a mi államunkban az uralkodó többség hívei, a görög keletiek nem építhetnek maguknak egy imaházat, addig a magyar kisebbség előretörést tanúsít. A helybeli felháborodott közvélemény tiltakozott ma írásban és szóban, tüntetve az építkezés helyén és a városházán és több emlékiratot terjesztett elő nekem. Tisztelettel kérem, hogy a nemzeti önrézt megnyilatkozása érdekében szíveskedjék vizsgálatot elrendelni és megtalálni a módot a dolgok kiegyensúlyozására.”

AZ ÉPÍTKEZÉS BETILTASA

A táviratnak azonnali hatása volt. Kedden Brassóba érkezett Pictorianu belügyminisztériumi vezérigazgató és vizsgálatot tartott. A vizsgálat elég rövid volt, viszont nem elég tárgyilagos.

Estére az unitárius lelkes már meg is kapta a végzést, amely így hangzik:

10853-1934.

*AZ UNITÁRIUS LELKESZI HIVATALNAK, BRASSÓ

A belügyminiszter 1934. május 8-án kelt 9036. számú távirati rendelkezése folytán felkérjük Önt, hogy a Calea Victoriei-utcai templomépítési munkálatokat azonnal függesse fel.

Brassó, 1934. május 8.

Bogdan, Popovici, időközi bizottsági elnök, főjegyző.

Bogdan Filimon ezuttal a belügyminisztériumot vezette félre, ahogyan annak idején a kolozsvári fellebbezési bizottságot kísérelte meg alaptalan állításokkal félrevezetni. Akkor nem sikerült, most, — sajnos — sikerült.

Sikerült olyan botrányt kavarnia, amely nem használ senkinek, hanem árt mindenkinek.

A FEJLEMÉNYEK

Brassó törvényhatósági város időközi bizottsága ma délelőtt megtartott ülését, ben foglalkozott az unitárius templomépítési körül keletkezett kavarodással. Bogdan Filimon dr. elnök bejelentette, hogy a brassói román polgárok kéréssel for-

dultak a belügyminiszterhez és kérték az építkezés beszüntetését azzal érvelve, hogy építészeti, szepészeti és városrendezési szempontból oda templomot nem lehet építeni. A miniszter erre leküldte tegnap Pictorianu vezérigazgatót, aki vizsgálatot indított. A belügyminiszter tegnap délután küldött táviratában továbbbi intézkedésig beszüntette az építési munkálatokat. Bogdan dr. kérte ennek tudomásul vételét.

Szele Béla dr., súlyos jogi érvek felvonalatásával kimutatta, hogy az unitárius egyház jogos tulajdonosa az építkezési teleknek, jogerős határozattal kapott építési engedélyt és így törvényesen szerzett és törvényben gyökerező jogainak gyakorlásában egy megrendezett „közvélemény” agitációjára való utalással elgáncsolni nem lehet. Még egy „valódi közvélemény” sem változtathat jogállamban, törvényes formák között szerzett jogokon és hatósági döntéseken, annál kevésbé egy klikk által beindított mozgalom. Brassó város közvéleménye nem is foglalt állást a templomépítés ellen, mert a román lakosság zöme, a szász és magyar lakosság egyeteme, tehát a város lakosságának legalább 90 százaléka az építés mellett és minden jogfosztó ténykedés ellen van. Ezért javasolja, hogy a bejelentett intézkedést az időközi bizottság ne vegye tudomásul, azzal ne azonosítsa magát. Debrecey Béla dr. és Zerbes Mihály, valamint Polony Arthur dr. hasonló értelemben szólaltak fel. — Zerbes kiemelte, hogy veszedelmes dolog ugynevezett közvéleményekre való utalással törvényes állapotokon változtatni. Az ilyesminek súlyos következményei lehetnek.

Szele Béla dr. kérte, hogy névszerűtlen szavazás rendeltessék el, mert a felelőséget csak azok hordozhatják, akik a tett intézkedésekkel azonosítják magukat. Az elnök nem akarta a szavazást elrendelni. Hasztalan érveltek Szele Béla dr. és Polony dr., hogy két indítványról lévén szó, azt, hogy melyiket fogadják el a bizottság, csak szavazás döntheti el, az elnök egyszerűen kijelentette, hogy pusztán bejelentésről lévén szó, szavazásnak helye nincs. Szele Béla dr. kérésére azonban jegyzőkönyvre vétették, hogy a jelen volt 10 bizottsági tag közül Debrecey Béla dr., Polony Arthur dr., Szele Béla dr. és Zerbes Mihály kifejezetten a tudomásulvétel ellen foglaltak állást, míg a többiek, az elnök kivételével, egyáltalán nem nyilatkoztak.

Értésülésünk szerint az unitárius egyház és felettes hatósága tiltakozást jelentettek be a belügyminiszternél is, a városnál is. A vizsgálatot vezető vezérigazgató az egyház nála járt képviselőjének előre elárulta, hogy „nem hiszi, hogy az egyház az építkezéseket folytatbassa”. Mindjárt egyezkedési ajánlatot is kísérelt meg. Szerette volna, hogy az egyház járuljon hozzá a jogelkobzáshoz és ellenértékül valahol aztán kapna egy helyet. Az egyház azonban nem hajlandó alkudozni. Jogaihoz ragaszkodik és azok diadalát reméli. Ha a jog nem érvényesülhet, győzhet a hatalom, de ezt a győzelmet az egyház hozzájárulásával nem mentesíti a súlyos felelősség alól.

Tista Behe

Cseke Vince

Farkaslaka, május hó
Sűrűn pillantgatva olvasom ennek a alpnak a hasábján, hogy Cseke Vince kolozsvári közlegényhelyettes a feleségével együtt öngyilkos lett s hogy milyen módon. Nehezen tudom elhinni, de bizonyára úgy van.

Nincs miért tagadnunk: mi felnőttek, akik még mindig munkával és becsületesen szeretnénk élni és megélni, nem vagyunk már egészen laikusok az öngyilkosság kérdésében. Az elméleti részével mindnyájan foglalkoztunk már. Mondjuk, nem éppen azzal a céllal, hogy rátérjünk a gyakorlati kivételre is, de sohasem lehet tudni! Egyre rosszabb idők járnak s a létfenntartási guerilla-harc annyira megrontotta az emberekben az embert, hogy már csak sanda pillantás és ártalom jár ki annak, aki még örvendeni tud néhanapján és boldognak látszik. Bizonyos, hogy az élet maga most is szép és megérdemlé, hogy ne hetven esztendőig éljünk, hanem legalább százhetvenig. Egy illatos tavaszi virradás után a napfelkelés olyan látvány, amiért egyedül érdemes lett volna kirándulni erre a földre. S éppen nemrég, gyönyörűen virágoztak a fák is, a madarak ma is énekelnek s viszonzott érzéseink is vannak. De azért mégis, ezektől eltekintve, a mérleg sötétebbik oldala súlyosan megrakódva, mozdulatlanul lent van.

Olyan lent, hogy korunk nagy és erős férfiai is sörvet kaphatnak attól, ha felbillegetni próbálják.

Ilyenformán szinte magától adódik az alkalom és a készség, hogy gondolkozunk néha az öngyilkosságon. A régi jó világban csak a filozófus gondolkodott ezen annyit, mint ma azok, akik az illető filozófusoknak a nevét sem hallották. De hiába törjük mégis a fejünket eme nagy kérdés és hamaros megoldás felett. Hiába minden érv és ellenbizonyíték, hiába a vallási tilalom és a szabadakarat: ebben a kérdésben nem lehet zöldágra vergődni mindaddig, amíg valaki el nem követi az öngyilkosságot.

Sőt, minél többet gondolkozunk rajta, annál kuszáltabban áll előtünk a probléma. Van úgy az ember, hogy már azt hiszi: minden csínját-bínját kitanulta már és kibogozta ennek a nagy kérdésnek, s akkor valami jelentéktelen dolog eszébe juttatja az édesanyját például, vagy rá mosolyog a kedvese s már kezdheti elől a teljes okoskodást.

Azt sem lehetne mondani, hogy vannak bizonyos fajta emberek, akikre inkább rászabta a teremtés a halálakat ezt a nemét, mint a csendes és tisztességes halált. A gáva és bátor ember egyformán megteheti és megteszi. Nem számít a vérmérséklet sem, a vallásos meggyőződés, avagy a nevelés.

Lám, szegény boldogult Cseke Vincéről ki merne volna hinni, hogy ugyanúgy cselekszik, mint mondjuk egy száraz ügynök, vagy egy szerelmes szolgálo? Árva székely fiú volt valamikor és a nagyszombati katolikus árvaházban nevelték s érettségiztették. A vallásos nevelésnek is a java az ilyen. Szorgalmas fiatal férfi volt, aki szerette ugyan az élet örömeit, de meg is dolgozott érte s mindig iókedvvel. Egy olyan házat szerzett Kolozsváron, amely palotának is beillt. S ha el is adta később, úgy tudom, hogy szerzett ismét egyet, ha kisebbet is. S tartotta élelken a kapcsolatot a művészfajta emberekkel és a papokkal s igen minden székely ügygel is. A papoktól hallhatta eleget, hogy életünk felett egyedül az Isten rendelkezik s az öngyilkosnak kárhozat jár a másvilágon. Láthatta a művészfajta emberektől is, hogy miképpen kell hitelt és a semmihől megélni. S tudhatta, hogy a székely ügyeknek is mily kevés igazi harcosa és tevékeny előmozdítója van.

Mégis így cselekedett!

Sőt, ennél súlyosabban, mert magával vitte a feleségét is, akivel pedig, így látszatra, nem lehetett olyan érzelmi és lelki közösségben, hogy azt mondhatná az ember: ez nem is lehetett másképpen.

Különs esemény és meggondolkoztató cselekedet. Ő ugyan túl van mindenben, ahogy akarta s a dolognak ez a része privát ügy. De mi, erdélyi magyarok és társadalomban élő emberek, itt maradtunk s gondolkozunk cselekedetének olyan vonatkozásai felett, amely már nem privát ügy. Hiába van bennünk jóindulat és szedünk érveket elé, hogy mentjük az ő cselekedetét, mert az igazság mégis csak az, hogy cserben hagyott minket, erdélyi magyarokat.

Nagyon rossz példát mutatott.

Csupán az mentheti őt, hogy bizonyára sok küzködő és szükséges magyar embert elriasztott az öngyilkosság cselekedetétől s néhányunkban pedig azt a gondolatot ébresztette fel, hogy nemcsak öngyilkosok nem lesznek, hanem éppen halhatatlannak szeretnénk lenni.

TAMÁSI ÁRON

Puccs készül a forrongó Saar-vidéken

Franciaország engedett merev álláspontjából a Saar-kérdésben

Páris, május 10

Az Ouvre hivatalos helyről származó feltűnésteltető felvilágosítást közöl, amely szöveg ellentétben áll a Saar-vidéken folytatott eddigi francia politikával. A közvélemény szerint, ma már Franciaország is mindent elkövet, hogy népszavazás esetén a Népszövetség minden biztosítékot megadjon a szavazásra vonatkozóan. Az események azonban egyre jobban azoknak adnak igazat, akik a népszavazás ellen foglalnak állást és a mellett vannak, hogy a Saar-kérdésben Franciaország és Németország közvetlenül egyezzenek meg, amint azt Hitler és Papen többször fel is

ajánlották. Nemcsak a Saar-kormány tagjai, hanem a Saar-vidék iparosai is ezen a véleményen vannak.

Genf, május 10

Puccshírek a Saar-vidékről
Unox, a Saar-vidéki kormánybizottság elnöke beadványt küldött a Népszövetség főtákarására. A beadványban jelenti, hogy a Saarvidéken puccs-hírek keringenek, rendkívüli izgalmat keltve a lakosság között. Saarbrückenben a rendőri szövetség határozati javaslatot fogadott el, amelyben tiltakoznak az ellen, hogy a rendőrség kötelékébe idegen állampolgárokat vegyenek fel.

Mégjobban megszigorították a középiskolások ellenőrzését

A tanulóknak lecke-könyvei kell vezetniük a tanárok és szülők látnomozásával

Kiket és miért csapnak ki?

Bukarest, május 10.

A közoktatásiügyi minisztérium újabb körrendeletet küldött a liceumi igazgatóknak, akiknek figyelmét felhívja, hogy pontosan teljesítsék utasításait, mert előző rendelete ellenére is még mindig sok tanuló járkal egyenruha és rendszám nélkül. Az új körrendelet értelmében mindazokat a középiskolai tanulókat, akik nem viselnek a'landóan és mindenütt egyenruhát géppel rávarrott rendszám-mal, kicsapják. Hasonlóképpen kicsapják az iskolából azokat is, akiket este 9 óra után szüleik nélkül az utcán találunk. Mozi, színházba és más nyilvános szórakozó helyre a tanulók szüleikkel együtt sem mehetnek.

Minden tanulóknak mostantól kezdve két igazolványa lesz: fényképes iskolai személyazonossági igazolványa és előmeneteli

carnet-je, amely utóbbiba a tanulóknak naponta be kell írnia a feladott leckeiket, a tanárok beírják megfigyeléseiket, a szülőknek pedig naponta látnomozniuk kell a bejegyzéseket. Ezeket az új előmeneteli könyvecskéket az igazgatóságok szerzik be megállapított minta szerint.

Az osztályfőnökök minden hét végén ellenőrizni fogják, hogy a tanulók milyen könyveket olvasnak. Akinél olyan könyveket, amelyeket az iskola nem ajánl, vagy tiltott tárgyakat találnak, azokat is rögtön kicsapják.

Ha a tanuló hiányzik az előadásról, a tanárok ellenőriztetni fogják, hol van és miért maradt távol.

Ezeket az intézkedéseket a tanulóknak az osztályfőnökök, a szülőknek pedig az igazgatók hozzák tudomásul hivatalos formában.

Üvegcserep és borotvapenge

Két fiatal lány akart meghalni, mert – szerelmesek voltak

Nagyvárad, május 10.

Két fiatal lány akarta eldobni magát az életet, mert – tavasz van... És mert azt hitték, hogy a reménytelen szerelmet csak halállal lehet megoldani...

AZ EGYIK NAGYVÁRADON: ÜVEGCSEPEPEKKEL

Borzalmasan szokatlan módon követett el öngyilkosságot Abrudán Anna 19 éves leány.

Üvegdarabokat tört össze apró szilánkokra és pizzel keverve, poláról kiitta. Az üvegcsilánkok súlyos roncsolást végeztek belső részeiben. A kórházban ször-

nyű kinok közt vergődik. Menthetetlen. Az öngyilkosság oka: szerelmi csalódás.

A MASIK TEMESVÁRT: BOROTVAPENGÉVEL

Temesvárt a Mehala külvárosban levő Bezsán utcában

Bent Boris 15 éves leány öngyilkossági szándékkal borotvapengéjével felvágta az ereit.

Komoly állapotban szállították kórházba. Belsőseleket nem találtak. Hozzáértő az azt hiszik, hogy a még szinte gyermeklány szerelmi ok miatt akart megválni az élettől.

Tüzet jelentenek mindenfelől

Campulungban 32 ház, egy dobrod-
zsai községben 80 ház égett le

Bukarest, május 10.

A természetellenesen korai kánikula és hosszas szárazság nemcsak a természet színeire, hanem egyre veszedelmesebb tüzvészekkel pusztítja egyrészt az erdőket, másrészt a falvakat és városokat is. Az a hét Romániában bátran nevezhető a tüzek hetének, mert például tegnap is az ország hatalmas lakott és lakatlan területei állottak lángban.

A muscelmegyei Campulungban, a megye székhelyén, — amint röviden már tegnap jelentettük — kedden délelőtt tüz ütött ki a Negru Voda kolostor árvaházának konyhájában. A tüz az erős szél és vízhiány következtében pokoli gyorsasággal terjedt el s csakhamar elborította az egész kolostort, majd a környező városnegyedet. A nyomban megjelent tüzoltók ugyanis szinte tehetetlenek voltak a vízhiány miatt. A hatóságok kirendelték az egész helyőrséget is, hat katonai súlyosab-

ban megsebesült az oltás munkájában, este Piteștiből és Bukarestből is érkezett tüzoltóság, de mindez már csak kevés használt.

Az esti órákra nyolc utcán 32 épület égett le teljesen.

A karosult háztulajdonosok száma 24. Biztosítva csak pár ház volt

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A tüzvészben iktóztos jelenetek játszódtak le. Az egyik ház gazdája tizezer lejt ajánlott fel egy hordó vizért, mert meg volt győződve, hogy annnyal megmentheti vagyonát, de hiába. A kutak és patakok is csaknem teljesen kiszáradtak. A várossal estig a telefonösszeköttetés is megszakadt. A kárt harmincmillióra becsülik.

DOBRUDZSABAN IS
LEÉGETT EGY EGÉSZ FALU

A Durostomgyében levő Atmageana Tatareasca községben is tüzvész dihőngött kedden. A tüz hajnalban keletkezett s estére 80 házat és gazdasági udvart hamvasztott el. A kár 10 millió lejre rúg. A katasztrófa egy kigyult gánédombtól keletkezett.

KOLOZSMEGYÉBEN

Kolozsvári tudósítónk jelentése szerint Kolozsmegyében is napirenden vannak a tüzvészek.

A kalotai járásban levő Bocs községben kedden délután kigyulladt egy ház. — A hiányos tűzoltó felszerelés miatt a falu lakossága csebrekkel és vedrekkel fogott hozzá az oltáshoz, azonban eredménytelenül. A tüz egész éjszaka pusztított s csak reggel aludt ki. Az eredmény megdöbbentő: 20 lakóház esett a lángok martalékává. A kárt még eddig nem tudták megállapítani.

Kalota és Meregyő községekben tegnap délután erdőtüz keletkezett, amely hatalmasra nőtt ki magát. Az oltáshoz kivonult lakosság csak késő éjszaka tudta eloltani a tüzet. Az ügyben indított vizsgálat megállapítása szerint az erdőtüzet a pásztorok gondatlansága okozta.

Varsói jelentések szerint Lengyelországban is hét faluban pusztult a tüz. A hatóságok mindent megtesznek a veszélyek leküzdésére, eddig azonban eredménytelenek bizonyultak legtöbb helyen az oltási munkálatok.

Hajnali tüz Marosvásárhelyen — víz nélkül

A hiányos vízellátás tüzkatasztrófának tette ki szerdán hajnalban Marosvásárhelyt is, ahol negyed 4 órakor eddig ismeretlen okból kigyulladt Kertész Manó bádognak a Baross Gábor-utcában levő műhely- és raktárhelyisége. Az erős szél gyorsan terjesztette a tüzet, amely hamar megjelentek a tüzoltók is, de majdnem két óra hosszat nem tehettek semmit, mert a városi vízművek — ugyanúgy, mint Brassóban — este 9 órától reggel 5-ig lezárták a vízszolgáltatást s hosszú időbe tellett, amíg a tüzoltóság követelésére kinyitotta a csapokat.

Miközben folyt a könyörgés a vizért, az udvarban két lakóház, több raktárhelyiség, egy gépszín s abban egy gépkocsi leégett. A lakók között megrázó jelenetek mentek végbe, mert minden vagyunkájuk odapusztult.

A röviddel 3 óra után kitört tüzet csak 7 órára sikerült eloltani.

A város lakosságának körében a vízművek nemtörődömsége érthetően nagy felzúdulást kelt, mert nem sok hányzótt ahhoz, hogy az egész városrészt a tűz prédájává válják.

Vichy-Etat termékei

Vichy-Etat só
Vichy-Etat pasztillák
Vichy-Etat tabletták

Az ásványvizből kivont természetes só alkalikus készítésére. 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést. Az emésztés elősegítésére szolgáló szikvíz elkészítésére.

Ovakodjunk az utáztatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, Bukarest, Str. Câmpineanu 20.

HIREK

NEMES FERENC:

Külföldi komponista néhai nagyapja nyilatkozik...

Bartók Béla, a világhírű magyar zeneszerző Németországból felszólítást kapott, hogy árja-származásának igazolására küldje el nagyszülei keresztleveleit, különben szerzeményeit nem lehet játszani... Ennek tudatában egy másik külföldi zeneszerző, aki németországi turnéra készül, kiment a temetőbe és — auf alle Fälle — felkereste nagyapja sírját...

Zeneszerző (lengőszakállu aggastyán):

Megboldogult Nagytata!
Kell a nyilatkozatal!
Folyik könnyem leve le:
a sírban van-e vele
kampós-keresztlevele?
Hogyha nincsen: le vele!!

Nagyata (megfordul a sírjában):

Ötven nyara, meg tele,
hogy a sírom megtele...
Ne mondd hát, hogy: le vele!
Bujjak tán újra bele?

Zeneszerző:

Ha tudnám, hogy árja vót,
az se fájna, hogy meghót!
Adjon keresztlevelet
s szívem minden but feled!
Véletlenül se sírok,
gyerünk, hol a papírok?
Anélkül rém' égek én,
nem játszhatják a zeném!
Árja legyen az opus,
mit szól ehhez, Nagyopus...?

Nagyata (dühösen):

Mit szólnak? Epém tell,
aki azt követeli:
okmányokkal igazold,
hogy nagytatád árja volt,
mert különben nincs zene,
akadjon fel a szeme,
hozzák kocsin ide ki,
s ha még adat kell neki,
fektessék mellém kicsit,
majd megmagyarázom ittl!

Zeneszerző leforrázva elballag. Távolban a „Lehullott a rezgő árja kampós-keresztlevele” című hallgatót játssza valaki...

— Lapunk legközelebbi száma a május 10-i nemzeti ünnep miatt pénteken a rendes időben jelenik meg.

— **Lugosi hírek.** Tudósítónk jelenti: Lugos főutcáján, Diós István levélhordó kétkerekes taligájába fogott lova kolumbácsi legyek csipéséről megvadult és vágatni kezdett. Rohanás közben a kordé egyik kereke kiesett és a jármű felborult, Tiana Sava állapotos paraszasszony és 3 éves Zsófia nevű kislánya, akik a kocsiban ültek, súlyos sebesüléseket szenvedtek. A postás sértetlen maradt. — A Resicza-Művek erdőterületén eddig ismeretlen okokból tűz ütött ki. Az erdő-tűz nagymennyiségű és nagyértékű képviselő, kitermelt tűzfát pusztított el. — Popescu Stelian pénzügyi felügyelő, a napokban ellenőrző körútja során Lugosra érkezett és felülvizsgálta az ottani pénzügyigazgatóság ügymenetét. A felügyelő nem volt meglegedve az elért eredménnyel. Ekkor az adóhivatali főnök, hogy felettesének kegyeit kiérdemelje, mozgósította összes embereit és reászbadiította Lugos adófizetőire. A hajsza eredményesnek bizonyult, amennyiben az adóbehajtók egy délután folyamán 300 ezer lej szedtek ki Lugos városából. — A Lugos melletti Binis községben, egy szénaboglya lángjától tüzet fogott és leégett hat gazdasági épület. A környékbeli községek tűzoltósága több órai megfeszítést követően a tüzet sikerült oltani.

Megnyílt

Brassóban, Kapu-utca 59 szám alatt,
a Kertsch-villa mellett a legmodernebbül felszerelt

Frizeria Müller

Víz-, vas- és örökhullám! Manikűr!
Higiénikus, pontos kiszolgálás!

tett munka után megakadályozta a tűz továbbterjedését. A kár így is, szegény gazdákra lévén szó, igen jelentős.

— **A bravur szomorú vége.** Temesvárról jelentik: Pílz Oszkár 22 éves temesvári fiatalember Ság községbe ment fürdeni. Erejét és ügyességét akarta csillogtatni: felmászott a víz felett ívelő vas-utí hidra és nyaktörő tornászmutatványokat végzett. Eppen kézállást csinált a hid tetőtraverzén, mikor áthaladt egy személyvonat. A mozdony füstje Pílz szemébe csapódott. A lenállók elrémülve látták, hogy a fiatalember meginog és lezuhan. A bravur szomorúan végződött: Pílz Oszkár agyrázkódással, kettős láb-töréssel, életveszélyes állapotban szállították kórházba.

— **Kolozsmegyében is jelentkeztek a kolumbácsi legyek.** Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Kolozsmegyét is ellepék a kolumbácsi legyek. Csucsán és Bánffy-hunyadon több állatot megcsíptek. Az állategészségügyi hatóságok kiküldöttek után oktatják ki a falusi lakosságot a kolumbácsi legyek elleni védekezésre.

Szemesé a világ, tartja a közmondás. Az ügyes, aki egy rókáról két bőrt tud lehuzni, megérdemli a dupla irhát. Valószínűleg így okoskodik a newyorki Elbált Asszonyok Szövetsége is, amely élén Mrs. Jessye Seidenberg elnöknővel abból a célból alakult meg, hogy mind a két bőrt lehántsa azoknak a férfiaknak, akik valamely okból beteltek a házasság kedves örömeivel és andalító boldogságával. A Szövetség a nők jogainak védelmében azt kívánja az amerikai kongresszustól, tiltassa el az elbált férjeket attól, hogy ismét megcsússzanak, mielőtt nem biztosították volt feleségük tartási igényét, másodsorban kötelezze a törvény, hogy ezek az urak állást szerezzenek elhagyott hitveseik számára, végül pedig adják meg az elvált asszonyoknak az örökösödési jogot elhalt férjeik után. Hát mélyen tisztelt hölgyek, ez már nem két, de tizenkét bőr egy nyomorult rókáról. Sőt, Nem is bőr, de toronyóra láncsal.

— **Házasság.** Tompa Klári és Calissendorff Persival házasságot kötöttek.

— **Brassómezei hitleristák a bíróság előtt.** A brassói törvényszék szerdán délután mondott ítéletet Schabel János szobafestő, Bartsch Márton építőmunkás, Rotbecher Albert szobafestő, Tontsch György asztalos és Franz János ác szász-volkányi fiatalember ügyében. A vádlottak 1932 év március 27-én Glondys brassói püspök fogadtatásán kékinges, hitlerista egyenruhában jelentek meg. A vádlottak tagadták azt, mintha szándékukban lett volna hitlerista agitációt kifejteni. A vád- és védőbeszéd után a bíróság 8 napi fogaúra ítélte a fiatalembereket, de a büntetés végrehajtását 3 évre felfüggesztette. Az ítélet jogerős.

— **Katonaszabadító orvos a bíróság előtt.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári törvényszék most tárgyalja Bodea dr. nak, a kolozsvári elmeorvosintézet volt tanársegédének s az aradi kórház jelenlegi főorvosának katonaszabadítási ügyét. Bodea dr., a vád szerint, 1929 évben a dési rabbiiskola 60 növendékének fejénként 1000 lejért, hamis bizonyítványokat állított ki, azzal a céllal, hogy a rabbi-növendékeket felmentse a katonai szolgálat alól. A bizonyítványok szerint az orvos elmebetegnek tüntette fel a bűncselekedeteket és a katonai hatóságok fel is mentették őket a szolgálat alól. Az ügyet nemrég Urechea dr., a kolozsvári elmeorvosintézet igazgató főorvosa pattanította ki, aki rájött a dologra és feljelentette Bodea dr.-t. A tárgyalás nagy érdeklődés mellett folyik.

— **Háromszáznolcvanezer használatlan szó a raktárban.** Az angolok büszkék a nyelvükre, amely a legzadagabb a világon. Négy-százezer szóból áll, minden más nyelv messze utána következik. Nagy dolog négy-százezer szó; kár, hogy nem él vele senki. Egy london tudományos folyóirat szerint a mezőgazdasági munkás beéri négyszáz szóval, a középosztálybeli ember átlagos szókinccse ötezer szó. A papok és ügyvédek tízezer szót használnak, az orvosok még többet, hiszen mesterségük gyakorlása közben meg kell nevezniük 433 izmot, 103 vénát, 707 artériát, 295 toxint, 109 daganatot, néhány száz betegséget és 1300 baktériumot. De a rekordot az újságírók tartják, akik a folyóirat szerint huszezer szóval élnek. Ilyenformán még mindig marad háromszáznolcvanezer szó, amelyet nem használ senki. Ugy látszik, a mai gazdasági válságban a nyelv is raktárba dolgozik, nemcsak az ipar.

— **Megszökött a brassói katonabörtönből egy fogoly.** Horváth István 23 éves katona, aki a csikmezei Tekerőpatak községből származik, katonai szolgálatot teljesített a brassói vadászrezdénél. Horváth pár hónappal ezelőtt nagyrétre menekült a katonabörtönbe, amiért a hadbíróság 3 évi börtönrre ítélte. A rab egy kétéltűs segítséggel tegnap megszökött a brassói fellegvári katonabörtönből.

— **Előadás a reumáról.** Bukarestből jelentik: Értékes és tanulságos előadásban volt része a Szent István Társulat kultúrelőadásán megjelent nagyszámú hallgatóságnak. Dr. Kestenbaum belgyógyász és reuma speciálista ismertette a reuma betegséget és az ezzel kapcsolatos jelenségeket. Az előadó rámutatott arra, hogy mennyi különféle betegség lázhang az úgynevezett reumás fájdalmak mögött. Beszölt a valódi reumatizmusról és ennek modern gyógykezeléseiről, a méhmemeg oltásokról. Leírta azokat az ízületi megbetegedéseket, melyek egy gennyes foggyökérből, vagy beteg mandulából erednek. Megmagyarázta a köszvényes megbetegedés lényegét, kapcsolatát az anyagcsere zavarokkal. Megvilágította az úgynevezett ízületi gyulladás lényegét, súlyos következményeit és kezelési lehetőségeit, rádióm ivókurákkal és rádióm fürdőkkel. Rámutatott a belső szekréciós mirigyeknek kapcsolataira az ízületi megbetegedéseknél. Legvégül részleteket olvasott fel egy 200 évvel ezelőtt megjelent orvosi könyvből, hogy reá mutasson arra, hogy milyen nagy utat tett meg azóta az orvosi tudomány a reuma kérdésben is. Az előadást nagy tetszéssel fogadták.

ABLAK

— **Szovátán tartja meg ezévi közgyűlést az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet.** Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet május 20—21-én tartja meg ezévi rendes közgyűlést a kies fekvésű, világhírű gyógyfürdőhelyen, Szovátán. A közgyűlés méltó befejezése műsoros újságíróestély lesz. A közgyűlés napirendje: 1. Előnköi megnyitó és a kiküldöttek igazolása. 2. Az elnök beszámolója a szervezet munkájáról, a folyamatban levő kezdeményezésekről és a munkaterről. 3. A nyugdíjintézet reformja. 4. A sorsjétek ügye. 5. A sajtókamara. 6. A nemzetközi sajtószövetségbe való belépés. 7. Az ügyvezető alelnök jelentése. 8. Főtitkári jelentés. 9. A gazdasági igazgató jelentése. 10. A bukaresti ünnepi nagygyűlés kérdése. 11. Tagfelülvizsgálat. 12. Az alapszabályok módosítása. 13. A felmentvény megadása. 14. Az esetleges indítványok, amelyeket 8 nappal a közgyűlés előtt írásban kell beterjesztetni az elnökséghez. 15. Az új tisztikar megválasztása.

— **Felmentették a kommunistasággal vádolt nagysomkúti urileányt.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári hadbíróság szerdán délután hozott ítéletet Kálmán Ilona nagysomkúti urileány fölött, akit kommunista üzemekkel vádoltak. A bíróság hosszas tanácskozás után, bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat.

— **Tekirghiol, a Fekete-tenger legragyóbb gyöngye.** Nem lehet fenségesebb üdülőhelyet elképzelni, mint Tekirghiol, elsőrendű egészséges homokkal, iszappal, ragyogó napsütéssel és gyógyító ultraviolett sugarakkal és a rádió-aktív elemek olyan összetételével, amely egyformán gyógyító és megerősítő hatással van gyermekekre és felnőttekre. Az összes Fekete-tengerparti fürdőhelyek között úgy a romániai, mint a külföldi közönség első sorban Tekirghiol-Eforiet látogatja. És Tekirghiol népszerűségét nem szemfényvesztő idegenforgalmi propagandának köszönheti, hanem annak, hogy látogatóinak a modern élet minden komfortját, kényelmét, a világvárosi tengerparti fürdők luxussát és szépségét, gyönyörű, modern, minden igényt kielégítő villákat és szállodákat bocsát olcsó áron rendelkezésére. A földalati kanalizáció, a folyó hideg, meleg víz, villanyvezeték, a szállodák összes szobájában biztosított Tekirghiol-Eforie fölényét az összes Fekete-tengerparti fürdőhelyek fölött.

CAPITOL Mozdó, Brassó

TELEFON: 460 szám.

Szerdai kezdettel: **DOLORES DE RIO** 100%-os németül beszélő exotikus slágerfilmje, gyönyörű felvételekkel és csodaszép zenével

„Paradicsommadár”

A Csendes-óceán csodás szigetvilágának lenyűgöző panorámája. Előjáték: Sully Symfonies és Pathe Journal.

Matiné: Csütörtök d. e. 11 órakor és d. u. 3 órakor:

„Egy óra veled”

Maurice Chévalier-rel.

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható
gyógyszertárakban és drogériákban

★ Fogászati körökben. Külföldi utamról visszatértem és újból megkezdtem rendelésemet. Sole, Kolosor-u. 7. 12217

— **Tudtán kívül lemondatták az állásáról.** Margittáról jelentik: Buibás Miron, a margittai járásbíró altszjtje, a napokban különös tartalmú átiratot kapott feletteseitől. A levélben arról értesítették az altszjtet, hogy lemondását tudomásul veszik s utódjául Cirlea Mihályt nevezik ki. Buibás semmiféle lemondást nem adott be s most kétségbeesve szaladgál az illetékesekhez, hogy elérje azt, hogy állásában megmaradhasson. A csendőrség most nyomozást indított, hogy megállapítsa, ki volt az, aki a szegény Buibással ezt a durva tréfát csinálta.

★ Vizsgai jutalomkönyvek, nagy választékban és rendkívül olcsó árak mellett kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában.

Csehszlovákia megszüntette a román árubeviteli bejelentési kötelezettségét

Prága, május 10.

A csehszlovák kormány által a németországi, jugoszláviai és romániai árubevitelnél a beviteli bejelentési kötelezettség megszüntetéséről kiadott rendelettel kapcsolatban hivatalos helyről a következőket jelentették ki: A beviteli bejelentés felmutatásának, valamint a bevitt árukért teljesített fizetések és kötelezettségek bejelentési kényezere alóli felmentés csak a fentnevezett három államra vonatkozik. A bolgár, magyar és görög bevitelnél továbbra is fennmarad a beviteli és fizetési bejelentési kötelezettség. Németországgal, Jugoszláviával és Romániával szemben azért szüntették meg a bejelentési kötelezettséget, mert ezekkel az országokkal a kereskedelmi forgalomban fokozottabb mértékben lehetővé vált a magánkompenzáció
ugy, hogy a bevitel ellenőrzése feleslegesnek bizonyult.

— A has gyakori teltsége, a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbeli hurut és sárgaság a természetes „Ferenc József” keserűvíz használatával megszüntethetők és az agy, a szem, tüdő vagy szív felé irányuló vértúladások ellensúlyozhatók. Nagynevű orvosok igazolják, hogy a Ferenc József vízzel — kiváltépp az idő életmód következtében jelentkező bajoknál és a kritikus kor betegségeinél — feltűnően jó eredményeket lehet elérni.

SZOMORU EREDMÉNYT HOZOTT A MAJUSI CSIKSZEREDAI VÁSÁR

Csikszeredáról jelentik: Ma zajlott le a háromnapos országos állatvásár első napja. Más években ilyenkor alig győzték a vásárra kirendelt tisztviselők az átirásokat elvégezni. Most nem akadt dollguk. A szárazság következtében elkövetkezendő szegénység már előrevetette a vásáron az árnyékát. A nagy fölhajtás mellett semmi érdeklődés sem volt. Alig történtek eladások. Az állatjaikat eladásra készített gazdák között érthető elkeseredés uralkodik. Nem tudtak jószágaikon tudni, eltartásuk pedig hihetetlen gondokat okoz nekik. Sem zöld, sem száraz takarmány nincs. Ha gyorsan változás nem fog beállni az időjárásban, a most is koldus Csikmegye a szó legszorosabb értelmében véve teljesen tönkremegy.

Irni kell róla,

hogy Csikszereda szép fejlődésnek indult sportéletét megőrizve a tehetségtelenséget. Nincs sportpályája. S ez a körülmény minden tekintetben megköti a kezét. Az agrárkiszáradások során majdnem minden közép sporttelephez jutott, de a város akkori vezetősége elmulasztotta, hogy Csikszeredának is biztosítsa törvényadta jogát és pályát szerezzon. A jégkorong-utóben oly szép és külföldön is számottevő eredményeket elért egyesület a labdarúgás terén teljesen semmittevésre van kárhoztatva. Pedig emberanyag bőven van. Kétség sem fér hozzá, hogy a városi tanács legsürgősebb teendői közé kell tartozzék a kívánalmaknak minden tekintetben megfelelő sportpálya létesítése.

★

hogy az EKE csiki csoportja a zsongódi „Haromvár” felszínre hozatala anyagi elősegítése céljából igen jól sikerült műsoros társasvacsorát rendezett. Dr. Hirsch Hugóné közismert rendezői készségével összeállított műsort ötletesen konferálta Albert István. Antal Áron főgimnáziumi tanár a csiki várakról beszélt, majd ismertette a régi székely népviseleteket,

melnyek keretében 16 nő és férfi mutatta be a viseleteket. A Gyurkovits-fiúk és leányok paródiáját nagy sikerrel alakították a helyi műkedvelők. Ezzel kapcsolatosan elismeréssel kell megemlékeznünk az EKE fáradhatatlan csiki működéséről. Vámszer Géza csoportelnök indítványára az egyesület választmánya elhatározta, hogy a mindenkitől elhanyagolt és elhagyatott, de felülmúlhatatlan természeti szépségekben bővelkedő Balánbányán üdülőtelepet létesítenek. A zsongódi vár szakszerű átadását után, augusztus hó folyamán a Xántusz kápolnával ünnepélyt rendeznek. Szeptember havában a csikrákosi Cserey-kuránál tartanak ünnepélyt. Az ősz folyamán Körösi Csoma Sándor 151. évfordulójának emlékünnepeit rendezik meg. A célkitűzések világosan igazolják, hogy az EKE csiki csoportja tudja, hogy mit csinál és jól csinálja!

★

hogy a Magyar Párt csikszeredai jogvédő irodája a konverziós bejelentésekkel kapcsolatosan emberfeletti munkát teljesített. A pártiroda írógépe közel két héten át szakadatlanul zakatolt és öntötte a bejelentő írásokat. Eppen itt volna az ideje, hogy megértsük: nemcsak ilyenkor kell eszünkbe jusszon ez a nélkülözhetetlen és pótolhatatlan iroda, hanem akkor is, amikor fenntartási költségeiről van szó. Elvégre ez esetben nem az egyeseknek, hanem a csiki székelység egyetemességének áldoznánk, ha akarnánk. Rég elérkezett annak a belátásnak az ideje, hogy csak az esetben boldogulunk, ha elég eszünk lesz segíteni önmagunkon. A sültgalambváras ideje régen régen elmúlt.

★

hogy a Csiki Székely Múzeum Egyesület — amint azt már jeleztük — a csiksomlyói pönkösi bucsu alkalmával május 17—20 napjain nagyszabású árumintavásárt rendez. Többesztendős belső villongás után, ime egy igen életrevaló célkitűzés. Ha az embernek eszébe jut, hogy a téllenségekben elpusztult évek alatt mi mindent lehetett volna elérni, elszorul a szíve. Reméljük, hogy ez a nagyszabású megmozdulás visszaállítja az egyesület komoly vérkeringését és hivatása magaslátán a jövőben teljesíteni fogja azt a hatalmas kulturális munkát, ami rá vár.

Az egyenlő elbánás alapján:

A belügyminisztérium „elintézte” Csikszereda felekezeti magyar iskoláját

Csikszereda közterhek viselése alatt kétrét görnyedt székely lakossága az idők során megszokta azt, hogy tanácsa által összeállított költségvetései jóváhagyása alkalmával, majdnem minden egyes esetben kikészíti felekezeti magyar iskoláját a bukaresti belügyminisztérium. Sehogy sem akarnak tudomást szerezni a bukaresti párnázott ajtók mögött arról, hogy a kis székely város fenntartási költségei kizárólag magyar zsebekből kerülnek ki.

Pedig azt sem lehet állítani, hogy a városka tanácsa követelődő volna a magyar iskola szempontjából. Ritkán akad még egy hely, ahol ennyire tisztában volnának az adott és tiltott körülményekkel, mint itt. Ismerik helyzetüket s ehhez mérik a lakosság követelményeit is. Ujabb ezt sem akarják elismerni.

A város költségvetése összeállításánál az állandó választmány a románnyelvű iskola fenntartási költségeire 80 ezer lej vettek fel, ugyanakkor a felekezeti magyar iskolának 28 ezer lej segélyt szavaztak meg. Jellemző, hogy még a román tagoknak sem volt kifogásuk az iskolának megszavazott számadatokra nézve. Igazságosnak tartották a megállapítást. Tartatták is, hisz ha teherviselési arányban szemléljük a dolgot, éppen fordított eredményt kellett volna hoznia a költségvetésnek. De hol vagyunk ettől?

Alig került nyilvánosságra a város letárgyalott költségvetése, már baj keletkezett. A román közoktatási berkek suttogni kezdtek s kiderítették, hogy nekik az állami iskola fenntartására kerek százezer lejre van szükségük. Hogy a koldusszegény, hihetetlenül nagy anyagi gondokkal küzdő felekezeti iskolának mennyi kellene, arra nem gondoltak. Ez őket nem érdekelte. Az sem, hogy a város súlyosan terhelt anyagi viszonyai között legjobb akarat mellett sem juttathatott többet az állami iskolának.

Gyorsan táviratot fogalmaztak s tiltakoztak a belügyminiszternél, hogy az állami iskolát „jogosan” megillető költségvetési részesedést nem akarja a város rendelkezésükre bocsátani. Nekik 100 ezer lejre van szükségük. Sem többre, sem kevesebbre. Ehhez az összeghez ragaszkodnak.

És Bukarest, minden további fejtorés, vagy aggályoskodás nélkül, elismerte követelésüket. Azon sem törte a fejét a bukaresti belügyminisztérium városok költségvetésének jóváhagyó osztálya, hogy honnan vegye a fedezetet. Talált ő. Működésbe jött a piros ceruza s a

közteher viselésében 99 százalékgig magyar lakos Csikszereda költségvetéséből

20 ezer lej törölt a felekezeti magyar iskola részére fölvetett összegből s azt minden lelkiismeretfurdalás nélkül az állami iskola javára írta.

Tehát kettévágta a gordiusi csomót: az állami iskola megkapta a maga 100 ezer lejt s a római katolikus magyar iskola nyolcezer lejjel maradt.

Nem kell a székről leesni, ez így van. Mindenki meggyőződhetik az egyszerű Plojost és Brassó között ellopott, de ismételtlen változtatás nélkül lemasolt és jóváhagyott költségvetési tételekből.

S miután ezt az ügyet ilyen „egyhangú” minden hibától mentes alapon végérvényesen „elintézte” Bukarest, tisztelettel csak azt kérdezzük: nem éreznek semmiféle lelkiismeretfurdalást azok az urak, akik ezt suba alatt intézték? Sehogy sem tudjuk elhinni, hogy szívre tett kézzel hangoztatnák, hogy eljárásuk megértő volt, melyet egy székely város megfélemtől fennakadt szemű, közterhek alatt izzadó lakossága bámul, de megérteni nem tud.

A csikszeredai nyaralás nemcsak kellemes, hanem olcsó is

Csikszeredát elsőrangú ásványvizes és kiesfekvésű fürdők környezik. A városnak is elsőrangú borvizfürdője van. Vadregényes hegyei felejthetetlen emléket hagynak a nyaralóban. Összetört idegeit a természet fonséges csöndje hihetetlen rövid idő alatt rendbehozza. Innen könnyen megközelíthető Zsongódi, a híres Hargita gyógyfürdő és Tusnádfürdő is. Hogy az itteni nyaralás nemcsak kellemes hanem olcsó is, alább közöljük szálloda- és vendéglői árait.

Butorozott szoba havonta	lej 300—500
Egyágyas szállodai szoba	40—70
Kétágyas	70—100
Husleves	5
Barna leves	6
Főzelék feltéttel	16—18
Marhahús mártással	11
Házi sonka tormával	22
Tojás-omlette	15
Főttészta adagja	10
Sült tészta adagja	12
Torták darabja	7
Sajtok adagja	10—12
Turók adagja	8
Sertéskaraj káposztával	22

Sertéssülték körítéssel	20
Borjusült körítéssel	17
Borjupörkölt	15
Borsos tokány	15
Rostélyos	20
Bélpesenyé	24
Szeletek	20
Bárány sülve	20
Bárány rántva	22
Borjumáj rántva	20
Borjumáj piritva	20
Velő tojással	20
Rántott csirke	35
Özomb és gerince	20—22
Pisztráng rántva, vagy főve	30
Rántott csuka, vagy hidegen tartár mártással	25
Harcsa rántva	30
Feketekávé	7
Törökkávé	7
Tejeskávé	9
Tea rummal	12
Havi előfizetésben teljes ellátást már 1200—1500 lejig étlap szerint lehet kapni.	
Fenti árak egyik elsőrendű étteremből való. Másodosztályu éttermek jóval olcsóbbak.	
Piaci árakról legközelebb.	

Liget készül ott, hol régebben bacillusok hada tenyészett

Hosszas tanácskozás és tervezgetés után végre komoly mederbe terelődött a városi park létesítése. Mérnöki terv nyomán kirajzolt helyeken serény napszámokozek alatt ég a munka. A hajdan por és bacillusfészken sugár- és körutak körvonalai bontakoznak ki. Virágágyások készülnek.

Még nem is olyan régen lekicsinylően beszéltek a maradiak, amikor a porfészek helyén létesítendő ligetről volt szó. Most ezek nem olyan bátrak s ahogy a maradiak szusza foggy, úgy emelkedik a Faroga Viktor polgármester elnökle alatt működő városfejlesztő bizottság bátorsága. Már nem tartozik az elérhetetlen ábrándok birodalmába az a komoly mérnöki elgondolás sem, hogy a gyors írámban készülő liget közelében, sőt benne, ártézi kut segítségével fővényfürdő létesüljön.

Ez irányban komoly tárgyalások folynak a bukaresti belügyminisztériummal, hogy a vizkutatáshoz szükséges eszközöket bocsássák a város rendelkezésére. És ha ez sikerül, az eddig elhanyagolt Csikszereda mérföldes lépésekkel fog haladni az eszményi nyári és téli üdülő városok felé.

Más irányban is serény munka folyik. A város vezetősége rég rájött arra, hogy

poros és elhanyagolt utcáival nem igen dicsekedhetik más erdélyi városok előtt. Két év óta a belváros jelentékeny utcaszakaszait kövezték ki, most folytatni fogják a munkálatokat. Ujabb utcaszakok kerülnek kikövezésre. Évekre felosztott lassu terv szerint fogják megvalósítani a célkitűzéseket, mert nem akarják a városszépítéssel kapcsolatos, hatalmas összegeket jelentő terhekkel, a lakosságot sújtani. A városi erdő jóvédelmeit használják fel erre a célra.

Tehát, ha nem is rohamos írámban, de fejlődik, szépül Csikszereda. Látszik rajta, hogy gazdái ujabbban törődni kezdtek vele.

Greta Garbo-utánzatok

Ritka kivételesség Csikszeredán, ebben a kicsinyke székely városban, ahol a jószokásra és a neveltségre még adnak valamit, hogy az utóbbi időben egyre több „Greta Garbo” tűnik föl az utcán. Egyre több azoknak a száma, akik a lerongyolódott kisebbégi magyar sorsból tépett szemöldökkel, hosszú szipkával, csáléra vágott sapkával s más elképpesztő öltözékekkel akarnak kinyulni.

Tölen olyan sinadrágos hölgyektől tarkállott az utca, akik láttak ugyan sít, hálá az EKE csiki csoportjának, de hogy ők föl is kössék,

— Isten ments! — mit nem képzelt a boldogtalan halandó.

Most aztán a tavasszal együtt a teniszidény köszöntött be. Sinadrágban már nem lehet sétálni, de ott van a teniszűtő s a hozzá illő lenge öltözk. Most ez lett a divat.

Természetesen labdaütés nélkül.

Ez még mind hagyján volna, hisz sem a sinadrág, sem a teniszűtő, vagy hosszú szipka nem bánt senkit. Azonban ezeknél nem állnak meg a „Gréta Garbok” és más filmszillagok. Nem, hanem a kirívó öltözknek megfelelő modort vesznek föl az utcán, a műkedvelő előadásokon.

Alig van olyan társadalmi összejövetel, ahol ezek az „ősi” erkölcsöknek hadatüzent „amazonok” kisebb-nagyobb botrányt ne idéznének elő. Pedig erre egyáltalán nincs szükség. Bíró Ferenc esperes-plébános már nem egy alkalommal adott nyíltan, szószékről kifejezést ennek, sőt mások is, de hiábavaló. Különösen akkor vész kárba a szép szó, ha az illetékes szülők „tündéreiktől” elragadtatva nem eszközölnék megfelelő és megtorló intézkedéseket.

A legrosszabb indulattal sem lehet ránkfogni, hogy ellenségei volnának a fiatalságnak. Senki jobban nem érzi a kilátástalan nemzedék bajait, mint mi, de nem ebben a formában. És éppen azért, mert az ifjuságnak jót akarunk, s mert a nemzedék tulnyomó gondokkal és hihetetlen nyomorúsággal küzdő többsége ugy kívánta, hoztuk ezt az ügyet a „Lássukban”. Hadd lássa mindenki.

Pletyka után a névtelen levélírás tombol és igyekszik lelket ölteni

Többé-kevésbé a földkerekségén mindenhol föltárlható, ahol emberek élnek, a legesunyább rákfene: a pletyka. Hogy Csikszereda vezet ebben, nem lehet csodálkozni sem rajta. Az emberek szórakozni akarnak. Hogy közben másokat alaptalanul megheurcolnak, családi botrányokat idéznek elő, bizalmatlanságot keltenek, ki törődik azzal, amikor szórakozni akar...?

Ujabb ismeretlen tettesek az „ártatlan” pletykánál veszedelmesebb eszközökkel élnek ki kedvteléseiket, esetleg gyűlöletvágyukat. Egyre gyakoribban lehet hallani a névtelen levelekről. Ezekben a kortörténeti megnyilatkozásokban, írásokban, csak úgy hemzsegek a rágalmak. A mások, sőt sok esetben a címzett földig gyalázása.

Meggyőződésünk, hogy minden jóérzésű ember véleménye egyezik a miénkkel, amikor hangoztatjuk, hogy bármilyen áron le kell leplezni az ilyen szenvedélyes levélírókat. Pellengérré kell állítani, hadd lássa a világ, kik azok, akik sehogy sem férnek meg embertársaikról.

A nyomor és kétségbeesés ordítva jár az utcákon. Alig van ember, aki ne esnék kétségbe a holnap fölött. S amikor így állnak a dolgok, akadnak egyesek, akiknek egyedüli élvezetük mások becsületébe és erkölcsébe térdig gázolni, holott valószínű, hogy éppen az ilyeneknek van a legtöbb takargatni valójuk.

Mi bejelentjük, hogyha ezek közül a „jóindulatu” felebarátaink közül valaki a jótékony sötétségből bármilyen módon napfényre kerül elintézzük. Nem kedvtelésből intézzük el, hanem azért, mert ma nem olyan időköt élünk, amikor az erdélyi magyar társadalom egyetlen egyede is megengedhesse magának azt a szórakozást, hogy másokat rágjon, amikor a segítség és az összetartás, az egymáshoz kövacsolás lehet az egyedüli társadalmi cél.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Horogkereszt a Bánság közgazdasági életében

Néhány érdekes adat az újjáalakult Banater Bankverein előéletéből

Arad, május 10

Arad—Bánság nem tud napirendre térni afelett a horogkeresztelési aktus felett, amely most, a napokban zajlott le a nagy nyilvánosság előtt és amelynek tárgya, vagy alanya — ahogyan jobban tetszik — a Bánsági Bankkegyesület, a Banater Bankverein volt. A Banater Bankverein-nél először germanizáló akciót vezettek keresztül: kisöpörték az alkalmazottakat és a vezetőség köréből a „nem odavaló” magyar kisebbségi elemet. Utóbb azután sor kerülhetett az alarc teljes levételére: a Banater Bankverein — mint kiderült — nemcsak germanizálni akartak, de meg is horogkeresztelték. Most — a közelmúlt napokban — a svábság vezetőit, a svábság gazdasági vezetőit tették ki állásukból, csak azért, mert meg volt a maguk önálló sváb politikájuk és nem állottak a berlini nemzetiszocialista elgondolások szolgálatában. Most már új vezetőség áll a bank élén, új vezetőség, amely új tempót diktál majd. Nem a saját jószántából, mert az új vezetőség hivatalnok-kormány fele. De Berlin parancsára, Berlin, a berlini tőke utasítására az új vezetőség lesz az előtáncos, a Berlinnek kikényszerített kedves hajbókolások során...

A Banater Bankverein két „sváb” pénzügyintézet fuzionált együtteséből alakult. A Vere-n tagjai: az aradi Polgári Takarékpénztár és a temesvári Sváb Bank. A két pénzügyintézetet még akkor fuzionáltatták, amikor a válság hullámvégei a bánsági piacot is alapjukban rázták meg. Az egyesülésnél az Aradi Polgári Takarékpénztár volt az erősebb intézet és éppen erről a Polgári Takarékpénztárról kell néhány érdekes szót szólnunk.

Azt irtuk: két „sváb” bank. Az idézőjel, amely a sváb jelleg körüli megjelölésre vonatkozott, tulajdonképpen csak az egyik bankot illeti. A Sváb Bank — mint neve is mutatja, valóban sváb pénzügyintézet. Viszont ez az, amit nem lehet elmondani a Polgári Takarékpénztárnál. Ez a pénzügyintézet eredetileg ki mondottan magyar bank volt és később a vezérigazgatói székbe került vezérigazgatója, Weissenburger Nándor németesítette el. Fokozatosan, módszeresen, ügyesen folyt a német vizekre való átjátszás, ami azonban még mintegy két évtizedes munkával sem sikerült.

Évtizedekkel ezelőtt alakult meg a Polgári Takarékpénztár, amelynek elnöke egy akkori függetlenségi képviselő, vezérigazgatója ugyancsak függetlenségi képviselő volt. Az intézet magyarjellegű bank volt, magyar polgári és főképpen iparostámogatásra épült fel. Harmadcszázad munkásság után a bank újjáalakult, mert fel akarták számoltatni és ekkor Keresztes Gyula lett az intézet, Urbán Iván pedig az igazgatóság elnöke. Az igazgatóságban magyar emberek: a magyar részvényesek és a magyar betétesek nemzetiségének megfelelően, magyar emberek foglaltak helyet. Közvetlen a háború előtt történt hogy a bank vezérigazgatója, Natland Bernát beteg lett és ekkor került a Polgári Takarékpénztár élére Weissenburger Nándor, az akkori Kereskedelmi Bank vezérigazgatója.

Nos, ez a Weissenburger Nándor, ha szívére tenné a kezét és őszintén beszélne, elmondhatná: mi is volt a magyarosító, erőszakosan beolvasztó „többségi” politika, amelyről ma annyi szó esik. Mert ez az ur, Weissenburger Nándor vezérigazgató volt az, aki minden „erőszak” ellenére is keresztülvitte, hogy a magyar pénzügyintézet, a Polgári Takarékpénztár elsvábosodott.

Weissenburger Nándor módszeres politikával egymásután olvasztotta be a kisebb-nagyobb, svábjellegű pénzügyi csoportokat, hitelkezelőket és kisbankokat a Polgári Takarékpénztár köré és az imperiumváltás után már az volt a helyzet — a háború alatti munka eredményeképpen, — hogy a Polgári Takarékpénztárnál már erős sváb érdekeltség volt képviselve. Amikor pedig a temesvári Sváb Bank, már jóval az imperiumváltás után, az összeomlás veszedelmébe került és a németországi tőkeérdekeltségek csak azzal a feltétellel akartak belemenni a bank szanálásába, ha a Sváb Bank egy másik, rentábilis pénzügyintézet fuzionál, akkor Weissenburger Nándor alkalmasnak látta a pillanatot arra, hogy a svábosítási politikát megkoronázza: a még mindig intakt aradi pénzügyintézet fuzionáltatta az imobillá vált, ezerfelé érdekelt Sváb Bankkal. Ekkor került a Polgári Takarékpénztár végképpen sváb vizekre. De tévedés lenne azt hinni, hogy itt megállhatott. A germanizálás áramlata még államhatalmi erőszak nélkül is hatalmasabb volt, mint a „veszedelmes” „magyarosító” politika ereje. . .

A két pénzügyintézet fuziója alkalmával a saját tőke mintegy 65 millió lej volt. Ebből a tőkéből 30 millió lej magyar érdekeltség. Hatvanöt milliónak csaknem a felet tehát még mindig magyar tőke volt! A betétállomány elosztására pedig jellemző, hogy a mintegy 80 millióra tehető aradi betétállománynak egyharmada ugyancsak magyar betét volt. Vagyis, a svábosítás igazán nem volt tulságosan jogosult.

A két pénzügyintézet fuziója alkalmával a saját tőke mintegy 65 millió lej volt. Ebből a tőkéből 30 millió lej magyar érdekeltség. Hatvanöt milliónak csaknem a felet tehát még mindig magyar tőke volt! A betétállomány elosztására pedig jellemző, hogy a mintegy 80 millióra tehető aradi betétállománynak egyharmada ugyancsak magyar betét volt. Vagyis, a svábosítás igazán nem volt tulságosan jogosult.

gოსლ.

A svábosítást követte azután a második lépés: az itteni érdekképviselők, az itteni németiség berlini akarat alá törése. Jött a berlini erőszakpolitika, amely a hitlerizmus otthoni berendezkedése után újult erővel rohanta meg a bánsági piacot. Ma már a svábok is idegenek saját intézetükben. Csak a berlini orientációju „fiatalság” érvényesülhet a jövőben a horogkereszt területén. . .

Sikerült nekik egy magyar pénzügyintézet szisztematikusan elsvábosítani. Kicspricceltek már csaknem valamennyi magyar tisztviselőt, leépítették az összes magyar vezetőségi tagokat. . . egyszerűen sváb bankot csináltak a Bánsági Bankkegyesületbe beolvasztott Aradi Polgári Takarékpénztárból. . . Sváb bankot, a melyet most felfalt Berlin. A svábbá változtatt pénzügyintézet most elfoglalta a Harmadik Birodalom „Uj szellemét”. Az az „Uj Szellem”, amely nem is olyan új, mint ahogyan hirdetik. Régi, Európa előtt jólismert ez a szellem — mert azonos azzal a szoldateszkaszellemmel, azzal a mindent elsöprő porosz önkénnyel, a melyről Erich Kastner írt és amely most az önállóan gondolkodó és önállóan tenni akaró svábokat röpteti el az utjából. . .

b. k.

Bulgária letöri a gabonaspekulációt

Szofia, május 10.

A bolgár gabonagyárosok az utóbbi hónapokban 0.80—1.00 lévás áron vásárolták össze a még meglévő árpa- és zabkészleteket, amelyeket a mostani rendkívüli szárazság következtében rossznak ígérkező terméskültségek kihasználásával sokszor

a vételárnál 80—100%-kal magasabban akarnak piacra vinni.

Az árfelhajtás megakadályozására az el-

sőrangú élelmiszerek piacellátására alakított bizottság most rendeletet bocsátott ki, amely szerint

valamennyi gabonakereskedő e hó 10-éig köteles bejelenteni zab- és árpakészletét,

annak tárolási helyét, valamint a vétel és eladási árat. A bejelentések beérkezése után a legerélyesebben fogják megakadályozni a gabonamonopólium rendelkezései alá nem tartozó árpa és zab árának indokolatlan felhajtását.

Német konzorcium ajánlata Romániának a lentermelés fokozására

Lenmagot bocsát a termelők rendelkezésére, ha a termést Németországnak adják el

Bukarest, május 10.

Németország azt az ajánlatot tette Romániának, hogy ipari mezőgazdasági termékek termelésére rendelkezék be fokozottabb mértékben. Egy német konzorcium most konkrét ajánlatot tett Romániának, hogy

a mezőgazdaság részére nagyobb mennyiségű lenmagot bocsát rendelkezésre, ha a termelők kötelezik magukat, hogy a teljes lentermést Németországnak adják el.

A román Mezőgazdasági Kamarák Szövetsége már tárgyalás alá is vette az ajánlatot és valószínűnek látszik, hogy az ajánlatot elfogadják, csupán az ellen vannak még kifogások, hogy Németország szinte monopólistikus joggal akarja átvenni a termést, ami az árakat kedvezőtlenül befolyásolhatná.

Óriási látogatottság, nagy idegenforgalom és kedvező üzleti eredmények

A Budapesti Nemzetközi Vásár első négy napjának mérlege

Budapest, május 10

Az első négy nap alatt közel kétszáz ezer ember látogatta meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt. Megállapíthatjuk tehát, óriási a közönségsiker. Budapest közönsége reggeltől estig sűrű tömegekben tódul a Városliget felé, amelynek vásárterülete ma találkozóhelye fél Budapestnek. Rengősen érkeznek a vidékről és a külföldről is. A vásár jelentése szerint eddig közel 30 százalékkal több idegen érkezett, mint az elmúlt évi vásár első négy napja alatt.

A vásár tetszik. A közönség el van ragadtatva. A tágas terek, széles utvonalak mentén teljesen újszerű stílusban épült hatalmas pavilonok várják a látogatót. Budapestben sohasem látott méretű automobilkiállítás, csodálatos méretű textil, bútorkiállítás, hatalmas borkert, az aszszonyok pavillonja, külön városrészt alkotó újdonságbemutató és ezer egyéb érdekesség várja a látogatókat. Hatalmas sikere van ezúttal a vásáron a külföldnek. Itália remekbe készült kiállításával, Bulgária ezer kedves részlettel teli pa-

Milyen foglalkozások járnak leggyakrabban aranyérrel?

Egész egyszerűen — minden üdöfoglalkozás. Ezekkel a foglalkozásokkal szinte együtt jár az aranyér, azonban, sajnos, ritkán változtathatja valaki foglalkozását az aranyeres bántalmak miatt, ezért örömmel üdvözljük azt a szert, amely az életmód változtatása nélkül is segít. Orvosi körök évtizedek óta igazolják, hogy a „Goedecke“-féle

Anusol aranyérkupok

a fájdalmakat gyorsan megszüntetik és a betegséget tényleg gyökerestől kiirtják. Az Anusol gyógyszerárakban kapható.

villanija és a nemzetek háza, melyben a franciák, az osztrákok, a németek, a Baltiállamok, Belgium és a perzsák vonulnak fel, reggeltől estig tömegekben vonzzák a közönséget. A legnagyobb attrakció mégis a vásár dívatbemutatója, a melyben naponta 6 előadás és 700 emberre épített színház keretében felvonul minden, ami a női szemnek kedves.

Bent a városban, Pest szívében is emelkedett a hangulat. A tömérdek idegen, lüktető életet varázsol nemcsak a szállodáiparban, hanem a szórakozóhelyeken és a legkülönbözőbb éttermekben és kávéházakban is. Meg kell említeni, mert elvégre ez érdekelt mindenkit a legjobban, — Budapest a vásár alkalmára sehol sem emelték az árakat. Budapest olcsó. Idegenforgalmi szervezete pedig megérdemli a dicséretet: mintaszerű. Az óriási idegenforgalom ellenére mindenki kapott helyet, megfelelő szállást. A vendégek érkezése egyébként május 14-éig egyre tart, mert addigra szól a felutazással kapcsolatban engedélyezett utazási kedvezmény. Haza, visszafelé viszont május 22-ig lehet az 50 százalékos utazási kedvezménnyel utazni.

„Gyümölcs” Gazdasági Szövetkezetet alakítanak Udvarhelyen

Székeludvarhely, május 10

Az udvarhelymegyei gazdák elhatározták, a kamara buzdítása és az eddigi megtartott 18. gyümölcsstermelési tanfolyam irányítása folytán, hogy a gyümölcsstermelés és értékesítés egyöntetűségének érdekében megszervezik a vármegyei „Gyümölcs” Gazdasági Termelő, Beszerző és Értékesítő Szövetkezetet. Az alakuló közgyűlést, a gazdától nyert megbízás alapján Györkes Mihály május hó 15-ére Székelyudvarhelyre össze is hívta. A kidolgozott alapszabálytervezet szerint a szövetkezet fő célja: a vármegyei gyümölcsstermelés kiszélesítése, a meglévő gyümölcsfák szakszerű gondozására való oktatás, a gyümölcsvédelem megszervezése, az egyöntetű, lehetőleg vagontelekben való értékesítés bevezetése, s a vármegye területén található nagymennyiségű vadalma és vadkörte gyümölcsöknek összegyűjtése révén, több millióra menő vadalanycsemete nevelése és értékesítése. A gazdák készséggel támogatják a szervezkedést és minden vidékről sokan készülnek az alakuló közgyűlésre.

MEGHÍVÓ!

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁRRÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELY — BRASSÓ — BUCUREȘTI

szívesen látja TAVASZI BUTOR-

KIÁLLÍTÁSÁRA. — Számtalan

interieurben készen kapja a mo-

dern lakásberendezés legszebb

lehetőségeit.

LEGÜNBŐBB MODELLEK! CÉLSZERŰ ÉS STILUSOS KOMBINÁCIÓK

Szajnamenti tragédiák

HALÁLRAITÉLTEK, AKIKET FÖLMENTENEK ÉLŐK, AKIKET HALÁLRA ITÉLNEK

Mikes Imre párisi riportja

Páris, május 10.

1.

Laurent, a 247-ik gyalogezred katonája, Souain falucska mellett az első csatavonalban harcolt. A német állás felől, a holttestekkel teletömött mezőn át, fáradó puskagolyók repültek. Az egyik áttit Laurent katona-polgártárs kezét.

— A kötőzőhelyre! — adja ki a parancsot a kapitány.

Innen tovább küldik Chânonba, kórházi kezelése. Buy főorvos vizsgálja meg.

— Nem követett el maga öncsonkítást, Laurent gyalogos?

A baka csodálkozó és méltatlankodó arcot vág. Két éve harcolt a köztársaságért sárban, fagyban, hóban, éhezve. S a végén még gyanúsítják, megalázzák.

Dacosan vállat von. Minek felelni?

Buy főorvos hadbírószág elé küldi Laurent gyalogost. Az eljárás kurtá és könnyörtelen. Tanúkihallgatásra nincs idő. A vádlott ellen, vagy mellett döntő valamást tehetnének azok, akik mellette szorongtak a lövészárokban. Beidézhetnék a kapitányát is, aki semmi gyanusítást sem vett észre. De háború van. Sietni kell. Példát muszáj szolgáltatni. A rögtönítélő bíróság nem bibelődhet tanúkkal s egyéb apróságokkal.

Laurent közkatona bűnösnek mondják ki, halálraítélik s agyonlövik.

Elmult 16 esztendő. Néhány nappal ezelőtt, a mult hét szombatján a Cour Spéciale de Justice Militaire, amely a háborús ítéletek felülvizsgálását intézi, elővette Laurent gyalogos ügyét. A tanács beidézte doktor Buy főorvost is.

— Honnan tudta Ön azt, hogy öncsonkítás történt?

— Minden kézsérülést, ha ugyan egy felettis nem igazolta az ellenkezőjét, öncsonkításnak tekintettem. Ilyen esetben azután kitöltöttem egy sokszorosított nyilatkozatot, hogy az épült öncsonkításra gyanus.

A hadbírószág tehát egy úrlap alapján hozta meg a halálos ítéletet. A Cour Spéciale tagjainak arcáról tisztán leolvasható a felháborodás és elszűnyedés.

Természetesen, fölmentik a vádlottat.

Kár, hogy Laurent közvitéz nem veheti ennek hasznát. Már a csontja is elporladt valahol a rab-temető árkában, ahova agyonlövés után elföldelték.

2.

— Következik Lechat, Girard, Lefoulon és Maupas káplárok ügye! — mondja a bírósági jegyző.

A négy káplárt a nagy marnai ütközet során egy gránátvájta tölcser fenekén találták meg. Az egyik sirt. A másik nevetett. A harmadik komoran pillantott maga elé. A negyedik négykézláb mászkált.

Megörültek.

Miért ne vesztették volna eszüket abban a bolond korszakban! Ha a szabad, derűs, virágos mezők úgy megkerülnének, hogy rajtuk „Dohányozni életveszélyes” még ma is, mert dinamitot és el nem durrant srappelleket rejtenek ölükben, ha csendes, békés, ezeréves falvak úgy eltiünhetek, hogy még tégladarab sem emlékeztet rájuk, akkor meghibbanhatott a gyöngye, esendő ember is.

A hadbírószág több mint 20 percet szentelt ügyüknek. S megállapította róluk, hogy szimulánsok.

A Cour Spéciale, mint újrafelvételi tanács, ítéletének indoklásában — a tanúk meghallgatása után — kimondja, hogy:

„...a vádlottak magánélete mindig kifogástalan volt, az ellenséggel szemben a leghevesebben teljesítették kötelességüket. Állapotuk, amelyben a gránátöltőcsér fenekén megtalálták őket, kétséget sem hagy aziránt, hogy nem voltak eszükkel s így büntelendőül sem lehetnek felelősek...”

Ez indoklás alapján hozta meg a Cour Spéciale felmentő ítéletét.

Lachat, Girard, Lefoulon és Maupas káplárok boldogan mosolyogtak a verdikt hallatára.

Illeive, mosolyogtak volna. De, sajnos, 19 évvel ezelőtt, 1915 május 7-én kivégezték már őket.

3.

A Malaquais-rakparton egy fiatalember betér egy vendéglőbe. Vacsorát rendel és bort kér mellé.

Bőven eszik és iszik. Órákon át. Tizenegy óra. Már mindenki elment, csak ő ül egyedül. Tizenkét óra. A pincérek türelmetlenek. Egy óra. A tulajdonos odalép hozzá:

— Ne tessék haragudni... záróra! Fizetni!...

A fiatalember riadtan tapogatja a zsebét. Nincs pénze.

— Otthon felejtettem... de se baj... itt a szállodám címe... holnap tessék érte küldeni!

Szó sem lehet róla. A vendéglős ragaszkodik a fizetéshez. Botrány. Dulakodás. Rendőrök toppannak be. A fiatalembert bekísérik. Szegény feje, hiába tiltakozik. Hiába mutatja igazolványát, hogy ő Jean de Weinler, újságíró, a szövetséges és társult Angolország sajtójának képviselője.

Másnap az ujjlenyomatai segítségével,

A temesvári hadbírószág kétévi börtönre ítélte egy református lelkészt,

mert a tavalyi hősök napján nem tartott istentiszteletet

Temesvár, május 10.

A temesvári hadbírószág szerdán ítéletet hirdetett Gavallér Lajos kisteremi református lelkész ügyében. A papot azzal vádolta a katonai ügyész, hogy a mult évben a hősök napján — ami csütörtökre esett — nem tartott ünnepi istentiszteletet, hanem azt a következő vasárnap tartotta meg. Érdekes az ügyésznek az az állítása, hogy a pap azért tartotta meg három nappal később az ünnepi istentiszteletet, mert erre a vasárnapra esik a magyarországi hősök napja.

Gavallér azt hozta fel védekezésül, hogy a romániai hősök napján nagy beteg, magas lázzal feküdt, majd hívei kérésére tartott ünnepi szertartást a rákövetkező vasárnap.

A hadbírószág három szavazattal kettő ellenében

2 évi börtönnel és kétezer lej pénzbüntetéssel sújtotta a lelkészt.

aki fellebbezett az ítélet ellen. A papot a katonai törvények értelmében letartóztatták s mindaddig fogva tartják, míg ügyében végleges ítélet nem hangzik el.

Ismét gyilkoltak Stavisky

Lorient melletti kastélyában meggyilkolták Henriot képviselő unokahugát

büntársai

Páris, május 10.

Henriot kamarai képviselő Lorient melletti kastélyában meggyilkolták a képviselő unokahugát. A gyilkosságot Henriot fedezte fel, aki vadászaton volt s amikor az elhagyatott kastélyba visszatért,

az egyik szobában több sebből vércse, eszméletlenül találta unokahugát.

Azonnal intézkedett unokahuga kórházba szállításáról, de utközben, anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt.

A rendőrség első feltevése az volt, hogy egy csavargó ölte meg, de a további nyomozás megdöntötte ezt és az a feltevés alakult ki, hogy

ezt a gyilkosságot is Stavisky büntársai követték el.

Henriot képviselő a nyomozás során

súlyosan terhelő vallomást tett a Stavisky-ügy szereplőire és a gyilkosok a képviselő kastélyában meg akarták szerezni a terhelő vallomás dokumentumait. Amikor befűtek, azt hitték, a kastélyban nem találnak senkit s amikor felfedezte őket Henriot unokahuga, több revolverlövessel halálra sebeztek.

Az újabb gyilkosság érthető izgalmat keltett Párisban, ahol még alig ültek el Prince vizsgálóbíró meggyilkolásának hullámai.

Felülvizsgálják a volt csendőrfőparancsnok mesés vagyonának eredetét

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja nagystilű tolvajnak nevezi Dumitrescu tábornokot

Bukarest, május 10.

Az a leleplező hadjárat, amelyet az Univerzális Dumitrescu Constantin tábornok, volt csendőrségi főfelügyelő és jelenlegi belügyminisztériumi tanácsos ellen indított és folytat, mind szélesebb hullámokat ver s napról-napra hevesebbé válik.

A volt csendőrségi főparancsnok ellen tegnap a bukaresti tábla kebelében működő vagyonellenőrző bizottsághoz második feljelentés is érkezett, ezalkalommal nem mástól, mint Constantinescu tartalékos tábornoktól, aki aktákkal és bizonyítékokkal támogatja feljelentését s kéri Dumitrescu tábornok vagyonának, különösen pedig a Konstancia-megyében levő Dorobantul birtok eredetének felülvizsgálását. A vád szerint ezt a birtokot a volt csendőrfő-

parancsnok közpénzekből és visszaélésekből szerezte és rendezte be fényesen.

A vagyonellenőrző bizottság szerdán délelőtt személyesen is kihallgatta a feljelentő Constantinescu tábornokot.

Ezzel kapcsolatban az Univerzális leleplező cikksorozatához most a nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a Dreptatea is csatlakozik s a felsorakoztatott vádak alapján nagystilű tolvajnak nevezi a volt csendőrfőparancsnokot, aki éjjel-nappal úgy lopott, mint egy korzikai bandita. Ellopta a csendőrök pénzét, birtoka rendbehozásához anyagokat lopott össze az ország minden részéből s közben spanyol táncosnőkkel tivornyákat rendezett. A lap szerint a tábornok 2-től 30 milliós tételekben lopott.

kiderítik róla, hogy Adolphe Steffen-nek hívják. Diák volt, mielőtt gyilkosságot követett el. Életfogytiglani kényszermunkára ítélték volna. Guyanába szállították. Megszökött. Trinidad felé. Ingoványokon, vadállatokkal telt öserdőkön keresztül, puskacsövekkel, vérebekkel a hátában.

Vissza az örök rabságba! Mielőtt, bilincsbeverve, utnak indították volna, levelet írt az egyik párisi újság szerkesztőségének:

„Guyana minden szörnyűsége, a székes leírhatatlan pokla, a láz, az öserdő, az üldözés semmi ahhoz képest, amit Párisban, szabadon szenvedtem. Minden pillanatban elfoghatnak. Minden ember detektív lehet. Fejem fölött a kard. Bár mikor lecsaphat rám... Készakarva fogtam el magamat! Nem bírtam tovább! Inkább életfogytiglani halálra ítélttem magamat!”

*

Egyiket kivégzik s aztán fölmentik. Másikat fölmentik s utána végzik ki. Az egyiket életfogytiglani életre ítélik. A másikat életfogytiglani halálra. Árnyalatkülönbségek az élet forgatagában.

mert a Dumitrescu-család összeköttetésével megszervezték.

— Egy magasrangú tiszt, aki ellen olyan súlyos vádakot hoznak fel, mint az Univerzális Dumitrescu tábornok ellen, — írja a Dreptatea, — csak rabkötöttségben végezheti pályafutását, miután előzőleg ő is átmegy egy olyan ünnepségen, mint amilyen a mult szombaton a Malmaison-kaszárnyában lejátsszódott.

A két lap most valóságos vetélkedik Dumitrescu tábornok vádlásában. A Dreptatea különösen azért, mert — amint emlékeztet, — Maniu annak idején a csendőrfőparancsnok személye miatt vonult vissza a politikai élettől. Csak egyben értenek egyet: mindkét lap követeli a kormánytól a volt csendőrfőfelügyelő eltávolítását jelenlegi állásából és a hadseregéből is.

A lengyel külügyminiszter Bukaresztben

A május 10-iki ünnepség

Bukarest, május 10.

Szerdán délután fél 6 órakor a fővárosba érkezett Beck lengyel külügyminiszter, akit a kormány tagjainak és a diplomatáknak az élen Tatarescu miniszterelnök és Titulescu külügyminiszter fogadott. A lengyel külügyminiszter tiszteletére este disztrakoma volt a külügyminisztériumban.

Csütörtökön délelőtt Beck résztvesz az ünnepi diszfelvonuláson, délelőtt pedig az uralkodó vendége lesz.

A május 10-iki parádén a királyi család tagjai is résztvesznek. Mária anyakirályné a negyedik huszárezred, Miklós herceg a repülőcsapatok, Mihály nagyvajda pedig a Mánastírea Dealul-beli kadetiskola 3. szakaszának élén vonul fel. Az uralkodó oldalán Averescu marsall lovon ülve fogadja a diszmenetet. Presan marsall gyengélkedik s így nem lehet tudni, hogy megjelenik-e a diszszemlén?

Szerdán délután tartotta záróülését a kisantant gazdasági tanácsának értekezlete, amelyet Titulescu külügyminiszter rekesztett be. A legközelebbi értekezlet augusztus 20-ikán lesz Belgrádban.

Syrovoy tábornagy, cseh hadseregfőparancsnok, Mrazek vezérkari alezredes és Jurik kapitány-segéd tiszt kíséretében Prágából elutazott Szatmárra, ahol résztvesznek a május 10-iki ünnepségen.

Súlyosabb

BEFEJEZŐDTEK A RÓMAI TÁRGYALÁSOK

Az 5 hét óta Rómában folyó olasz-magyar-osztrák külkereskedelmi tárgyalások meglopetésszerűen idő előtt végetértek. Kiszivárgott hírek szerint a magyar buza árárt olasz-osztrák viszonylatban 15 pengőben állapították meg, ami magasabb a világparitásnál. A megállapodásokat már alá is írták s a küldöttségek hazautaztak.

BUKOVINÁBAN IS LEÉGTETT EGY VÁROSKA

A szerdára virradó éjjel tűzvész pusztított a bukovinai Noua-Sulita városkában is, ahol a tűz a zsinagógában keletkezett. Alig egy negyedóra alatt lángborult a városka egész központja. Csernovicből tűzoltóság érkezett, amelynek segítségével is csak déltájban tudták megfékezni a tüzet, amelynek 20 ház esett áldozatul. A kár egyelőre felbecsülhetetlen.

Minden jel arra mutat, hogy

Elkerülhetetlen kulturharc előtt áll az erdélyi magyarság

A felekezeti tanítók és tanárok megélhetése s közvetve a felekezeti oktatás, helyesebben a magyarnyelvű népoktatás fölött kondult meg a lélekharang

Köszönts vissza ránk Fogarassy István szelleme, akit belepni készül a por a marosvásárhelyi kollégium könyvtárában

Marosvásárhely, május 10.

A riasztó jelek gyűlnek, szaporodnak... Törvénytervezetek fekete árnyéka lóg a levegőben, a politikai élet vizsgálatánál tolódik jobboldali irányba. Goga zug és fenyegetőzik. Tatarescu miniszterelnök több miniszterrel együtt külön tanácskozást folytat Kolozsváron, aztán nyilatkozik és végül olyan ridegen viselkedik a magyar párttal szemben, ami egyénileg udvariasságszámba megy, politikailag pedig ellenséges indulatot jelent.

És minden jel egyhova vág, egy utat tapos. Azt az utat, amelyet Goga követel s amelyet a türelmetlen román nemzeti áramlatok és a türelmetlen román jobboldali politikai alakula-

tok sürgetnek s amely lassan ugyan, de egyre biztosabban, a politikai érettség és gyakorlottság liberálistá tudatosítással válik rendszerré és hivatalos kormányiránnyá.

Riadoztunk készülő törvénytervezetektől, vitáztunk politikusokkal és hűledeztünk hivatalos, vagy félhivatalos nyilatkozatok miatt s közben minden nagyobb zaj nélkül, minden készülő törvénytervezet és megszavazott törvény nélkül, csak úgy könnyedén, ügyes esel-vágással megkaptuk az első súlyos sebet, amelyen keresztül az erdélyi magyarság éltető eleme, piros vére: a magyarnyelvű oktatás, a magyarság köznevelődés ömölhet ki erre a történelmi, de egyre szikadóbb erdélyi földre.

testületi tag szívesen tökéletesíti magát a román nyelvben. Olyan vizsgára azonban, amelynek sikertelensége az állás elvesztését jelentheti, nem állhatnak azok, akiknek már nem is egy, hanem 3-5 sikeresen megkelet vizsgáról van bizonyítványuk.

Indítvány ez, amit én csak továbbírok az érdekeltek és a magyar közvélemény elé.

A MULT VISSZAKÖSZÖN...

Lehet, sokan úgy érzik majd, hogy ez, amit most írok, nem tartozik a dologhoz. Szín csak, hatóság befejezése egy cikknek. En azonban úgy érzem, hogy lényegileg is idetartozik, nemcsak hangulatilag.

A református kollégium egyik tanára ked-

ves dicsekvéssel, a bölcsesség és szépség derüljével hívta fel a figyelmemet arra, hogy van a kollégium könyvtárában egy érdekes könyv, egyetlen példánya a világnak, unikum.

Az első latin betűkkel nyomtatott román kated. Erdélyben nyomtatták, 1648-ban. A szerzője magyar ember, Fogarassy István. Ez a könyv valóságos kincs lehetne a román valóstörténelemnek és a román nyelvészetnek is, hiszen az akkori erdélyi román nyelv él és lélegzik benne.

— Bizonyára szorgalmasan tanulmányozták ezt a könyvet a román tudósok?

Az én tanárom lehajtja a fejét.

— Nem. Inkább nem akarnak törődni vele. Szinte titkolják.

Miért? Miért?

Talán azért a magas, türelmes szellemért, amit ez a könyv, mint tény, a maga magyar szerzőjével, jelent. Tudatosan jelent. Mert a szerző, Fogarassy István uram ezt nyomtatja a könyv címe alá a maga jellemzésével, a maga állásfoglalásával:

„Írta Fogarassy István, a lugosi már az igazságot rész-szerint megismert román-magyar ecclesiának lelkipásztora.”

Aztán a címlaptól eltekintve, nem is igen van több magyar szó a könyvben.

Milyen kegyetlen hatása lehet ennek a könyvritkaságnak abban az iskolában, amelynek tanárai most lelki és anyagi pusztulásuk remét látják maguk előtt.

Azért, mert itt nálunk olyan kevesen vannak a többségiek között Fogarassy Istvánok, akik az igazságot rész-szerint ismernék, legalább úgy, ahogyan azt ez a lugosi lelkipásztor már 1648-ban megismerte.

Kacsó Sándor

Uj vizsga réme a felekezeti tanítók fölött

Nem véletlen, hogy éppen itt, Marosvásárhelyen, Maros megye székhelyén szakadt föl előttem ez a szörnyű seb. A felekezeti tanítóság számban is és tudatosságban is talán éppen ebben a megyében a legerősebb egész Erdély területén. A marosmegyei tanítóság hetven százaléka a felekezeti tanítók teszik ki. Mindhárom erdélyi magyar felekezet erős alapokon nyugszik itt. A tanárságot is két erős, nagymultu s a jelenben is példásan kiváló középiskola képviseli.

Sok ember közé, képzett emberek közé hullott be a riasztó hír lángosóvája: újra vizsgára állítják a felekezeti tanítóságot. Ennek a vizsgának pedig az lesz a szigorú következménye, hogy azok, akik nem találtnak megfelelőeknek, elvesztik állásukat, nem állhatnak ki többé a kis elemisták és sejdülő gimnazisták elé, nem osztogathatják többé azokat a lelki kincseket, amiket alapos és hosszú munkával és ma is állandó szellemi gyarapodással és készséggel azért szereztek meg, csak azért, hogy aztán szétosztogathassák az utánuk sejdülőknél, a jövő emberi társadalom hordozói-

nak, mert így parancsolja ezt az emberi baladás örökszent törvénye. Az az ember, aki lelki gazdagságával fukar, nem jó ember, az az ember pedig, aki lelki gazdagságát adni, osztogatni akarja, de elveszik tőle ezt a lehetőséget, emberáldozat azon a pogány oltáron, amelyen a vákság és az elfogultság imádja még ma is önmagát.

Ezreket hurcol most ez a rendelet erre a pogány oltárra.

És az ezrek után újabb tizezrek következnek, már megszületett és még meg sem született emberek. Az állásvesztés, ami kilátásban van, nem egyes embereket, hanem családokat dönt nyomorba s a már szét nem osztható lelki vagyon nem áldás, hanem keserű, lázadó teher lesz azokon, akik nem tudnak majd kenyeret adni gyermekeik szájába, akiket jobb sorsra szántak, magukhoz hasonlóknak, embereknek, jó és művelt embereknek szántak.

Hát szabad, hát lehet ilyen borzalmas tömegáldozatot hozni azon az oltáron, amelyet szép, de nem igaz nyelven a „nemzeti öntudat” oltárának neveznek?

Miért történik mindez?

Ismerjük a kormány iskolapolitikai irányelveit. Tudjuk, hogy különösen a jelenlegi közoktatásügyi miniszternek van határozott, nagyon kidolgozott, rendszerré épített iskolapolitikai elképzelése. Anghelescu miniszter már első miniszterkedése idején a felekezeti iskoláknak állami iskolákkal való helyettesítését tűzte ki célul. Ez a munka hol lassan, hol iramosabban, hol rendesebb, hol erőszakosabb eszközökkel folyt eddig is állandóan, akkor is, amikor nem Anghelescu ült a miniszteri székhelyen.

Igy ment volna ez tovább is, ha a türelmetlenség szele nem erősödik az utóbbi időben nálunk is viharrá. A lassu és rendszeres munkát a türelmetlenség nem bírja. Nem bírja a türelmetlenség a törvényes utat sem. A felekezeti tanítók és tanárok javarésze már ötször vizsgázott le sikerrel, a kisebb része is legalább háromszor. A törvény annakidején úgy szökött, hogy 1932-ben van az utolsó, legutolsó vizsgaalkalom. Több vizsgálathetőség aztán nincs, aki nem felel meg, mehet. A „legutolsó” vizsgáztatás is megtörtént. Azok, akik megfeleltek, végre megnyugodhattak. És most megcsufolja az akkori törvény önmagát. Legyen újabb vizsga, mert „két év alatt a már vizsgázottak elfelejtették, amit tudtak.” Hát így is lehet? Hiszen ezen az alapon kétevenként újra vizsgáztatni kell minden diplomás embert, még magukat a minisztereket is, mert hátha elfelejtették, amit tudtak?

Ez azonban, bárha komolyan mondják, mégis tréfaként hangzik. Az, ami komolyan hangzik és véresen komoly lényegileg is, több még a tanítók sorsánál is. Ha ezen a törvénytelenül elrendelt vizsgán százakat és százakat buktatnak el s a buktatás nyomán százak és százak veszítik el állásaikat, úgy ez az száz iskola zárhatja be a kaput egyszerűen azért, mert az egyházak nem tudnak tanítókat állítani. A száz és száz megfullasztott felekezeti iskola helyébe pedig jön a száz és száz állami iskola, ahova kétszer-háromszor száz és száz román tanítót, tanárt helyezhetnek el. Ezek az új állami iskolák már nem lesznek, nem is lehetnek magyar tanítványok, hiszen nem is lehet megfelelő számú magyarul tudó tanítót találni. Most sem nagyon törődnek azzal, hogy a magyar tanítványoknak hirtetett állami iskolákban magyarul tudó tani-

tókat alkalmazzanak. Sőt inkább magyarul nem-tudókat alkalmazzanak.

Ezzel a jól kiszámított cselvágással egyszerűen lehet megfojtani Erdélyben a magyar nyelvű iskoláztatást és végzetesen ki lehet kezdeni a magyar egyházak határejét.

Nagyvonalú elgondolás, de egy csöppet sem emberi, csöppet sem erkölcsös. Emberi kultúra omlik össze a nyomán és tömegek kerülnek a nyomor szemétdombjára. Művelt és magasrendű erkölcsi munka és feladat elvégzésére hivatott tömegek.

Pogány emberáldozat ez, nem egyéb.

És pogány az az oltár, amelyen és amelyért ez történik.

MIT LEHETNE TENNI?

A rémület, az aggodalom és a keserű gond megtorlódott körülöttem, ahol erről a kérdéssel a közvetlenül érdekelttel beszéltem. A mondatok riadót kalapáltak mindenütt:

— Hát csakugyan éhen kell halnunk?

— Mi lesz gyermekeinkkel?

— Mi lesz az iskolákkal?

Aztán csendesítő reménykedés:

— A református egyházi főhatóság közölte, hogy minden lehető elkövet a rendelet visszavonására. A többi egyházaknál még folyik a tanácskozás. Hátha a három egyház együttesen lépne fel?

— És ha az egyházak csatát veszítenek? Minkünk akkor alája kell fektüdnünk a gőzheneknek? Hiszen ez az önmagunk emberi méltóságának a megtagadása volna?

Ez a felkiáltás megragadt. Vélemények cserélődtek ki s aztán szűk értelemben ugyan, de közvélemény született. Felkérték arra, hogy ezt a „közvéleményt” én az erdélyi nyilvánosság elé vigyem. Ugy, abban a megfogalmazásban, ahogyan ott kialakult. Egy-két, vagy néhány érdekelt nem állhat ki vele, mert könnyen „kitörhetik a nyakukat.” Annak azonban, ha egyszerre, egyetemlegesen mondja minden érdekelt, ereje lehet és hatása lehet. Mondom tehát helyettük én, úgy, ahogy kérték, az egyházi főhatóságoktól teljesen függetlenül, ebben a pillanatban még csak annak a szűk körű közvéleménynek a nevében:

Minden magyar tantestületi tag szívesen vállal újabb tanfolyamot, mert minden magyar

ASTRA MOZGÓ

Bemutató, csütörtöktől május 10 től.

A legnagyobb ERO-sláger!

Szeretlek

MAGDA SCHNEIDER
WILLY FORST

ismeretlenül

című filmben. — Vidám kacagtató cselekménye a Riviéra csodás szép tájain játszódik le. Színporkázó szellemesség, mosoly, ritmus és elevenesség ez a film. — Rendezte: BOLVÁRY GÉZA, akinek nevéhez fűződnek az összes slágerfilmek u. m.: Boszporusi dalok stb., de a Szeretlek ismeretlenül című film még a Boszporusi dalok című filmet is felülmúlja.

Zenéjét szerzte: FRANZ GROTHE.

„GRAND“ és „NEPTUN“

SZÁLLODÁK

Tecuŕgŕiol — strand — fűrdő

IGAZGATOSÁGA

közi a nagyérdemű közönséggel, hogy az idei szezon június 15-én veszi kezdetét. Szobarendeléseket már most elfogad a Societatea Anonimă pentru Exploatarea de Staŕiuni Balneare ŕi Climate, Bucureŕti, Strada Episcopiei 2. Telefon 357-13.

SPORT

Intézők, vigyázat!

Bulgár „szipka“ a láthatáron

Bulgária áttért a professzionizmusra és romániai játékosokat akarnak szerezni. — Fogl II. a legjobban fizetett bulgár profi

Szófia, május 10

Bulgária váratlanul áttért a nyílt professzionizmusra. A szövetség, amely eddig a legmerekvebben elzárkózott előle, most maga adta ki a rendelkezést, melynek értelmében a legsürgősebben véget vetnek az amatőröségnek és megkezdik a nyílt professzionizmust. A bulgár labdarugóegyesületek máris lázasan szervezik csapataikat.

Négy nemzeti bajnoki mérkőzés csütörtökön

A csütörtöki ünnepnapon négy nemzeti bajnoki mérkőzés szerepel a műsoron. — Mind a négynek megvan a maga jelentősége.

A legfontosabb találkozók

BUKARESTBEN

lesz. A NAC-ot fűti a revánsvágy is a Román Kupában elszenvetett vereségért. A NAC most újra jó formában van, míg az Unirea Tricolor több sérült játékos miatt kissé letört. De hogy mégis van erő benne, azt megmutatta vasárnap a Gloria CFR ellen. Egy gólos NAC-győzelem várható. (Összel 1:1 volt az eredmény.)

TEMESVART

az Universitatea—Kinizsi-mérkőzés nagy és izgalmas küzdelem lesz. Az U az idén még egyetlen pontot sem szerzett és az

Footoall, tenisz és atlétikai cikkek legolcsóbban

Rekord Sportnál

Brassó, Kolostor utca 24.

Az A. C. 23 leszerződött Fogl II.-t, a világhírű magyar hátvédet, aki már hosszabb ideje Bulgáriában él. Fogl hatalmas fizetéssel tréner és játékos lesz.

A bulgár egyetlek most budapesti, bécsi és romániai kitűnő játékosokat akarnak szerezni.

Intézők vigyázat! Bulgár „szipka“ a láthatáron!

ötödik helyen áll! A Kinizsi vasárnapi nagy győzelme után most már az A-csoport elsőjére tör. Két pontéhes csapat találkozából valószínűleg a Kinizsi kerül ki győztesen, elkeseredett küzdelem után, egy góllal. (Összel 3:0-ra győzött az U.)

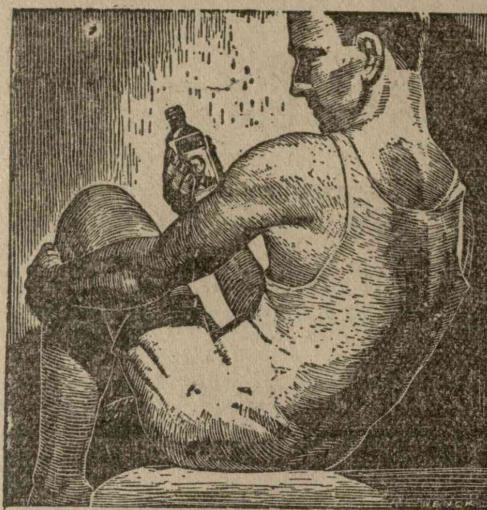
KOLOZSVART

a Ripensia mindkét pontot megszerzi a Romániától. Bár az ősszel 4:4 volt az eredmény. A Ripensia azonban most belefekszik, mert egyetlen pontot sem kockáztathat. A már sok meglepetést okozott kolozsvári csapat szeszélyes együttese aligha akadályozhatja meg a Ripensia 4:1 vagy 4:2 arányú győzelmét.

MÁROSVÁSÁRHELYT

a Mures becsületét küzdelemben, de alulmarad a Juventussal szemben. A gólarány nem lesz nagyobb, mint 2:1. A Juventus gyengébb formája után a döntetlen sem lenne nagy meglepetés.

Temesvárt játssza le a Brasovia vasárnapi nemzeti bajnoki mérkőzését a Kinizsivel és nem Brassóban, ahogyan a sorolás szerint kellett volna. A Brasovia az utólköltés megtérítésén kívül tízezer lej kap a pályaválasztó jog feladásáért. A brassói egyesület azzal indokolja a pályá

A SPORTOLOK' ELŐSŐ SEGELYNYUJTASA

Ha megütötte magát, vagy ha kifacímította a lábát a Sloan's Liniment azonnal megszünteti a fájdalmakat. Először dörzsölje be a fájdalmas helyet száraz kézzel, utána pedig kenje be Sloan's Linimenttel anélkül, hogy bedörzsölne. Milyen megkönnyebülés!

A fájdalmakat a vérpangás okozza. A Sloan's Liniment megszünteti ezt, mert a rendes vérkeringést helyreállítja, fehér vérszálakat szállít a beteg helyre miáltal a szöveteket meggyógyítja, a fájdalmakat pedig megszünteti.

A Sloan's Liniment csillapítja az idegeket, kellemes megkönnyebbülést szerez, könnyű alvást és megnyugvást hoz. Még ma szerezzen be egy üveg

SLOAN'S LINIMENT-et

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Egy üveg ára Lei 75.

A SLOAN'S LINIMENT

MINDEN FAJDALMAT MEGSZÜNTET

cserét, hogy Brassóban biztos ráfizetéssel rendezhette volna csak meg a mérkőzést.

Május 18-án állítják össze a Triesztben a csehszlovákok ellen játszó román válogatott csapatot.

Berkessy visszamegy Budapestre. A Ferencváros hazahozza Párisból válogatott balfedeztét. Érdekes megoldással így Lázár lesz a jobbbszóló.

Letiltották a Ripensia brünni mérkőzéseit (május 20-ra és 21-re voltak kitűzve), mert a játékosok ebben az időben a válogatott keret rendelkezésére kell álljanak.

Langfelder Ferencet, az Újpest igazgatóját nyolc hónapra eltiltották mindenemű szövetségi tisztség viselésétől, mert éleshangú újságnyalatkozatban megértette az MLSz elnökségét.

7 óra 30 perces kezdettel közvetíti a budapesti rádió csütörtökön az angol-magyar mérkőzés második félidőjét és a szünetet, melyben Pluhár István összefoglalja az első félidő eseményeit.

Tenisz

Hamburger harmadik lett Athénben — ez a pótló jelentés. A kiváló lugosi teniszező sikerét ez még jobban emeli. Hissen 32 induló közül érte el, a verseny második helyezettjétől, a jugoszláv Paladától esett ki és győzelme a francia Journu ellen a torna egyik legnagyobb meglepetése volt.

A bukaresti egyetemi bajnokságot Willer nyerte. A döntőben 6:4, 6:4, 6:1 arányban győzte le Canellát. Willer még kell mérkőzzék Botezzel is, aki csak most érkezett haza Athénből és nem vehetett részt a versenyben.

Atlétika

55 métert dobott Remezz tréningben. A szenzációs eredményt — mint később le-

mérték — az előírtnál is súlyosabb diszkosszal érte. Ugyanekkor volt egy 50 és egy 51.20 méteres dobása is. Remezz joggal várhatnak világrekordot az idén.

16.46 m... — az újabb hatalmas amerikai súlydobóeredmény. John Lyman dobta a losangelesi versenyen. Torrence 16 mp 82 cm-es világrekordját nem sikerült tudobnia. Pedig „arra ment“.

Ökölvívás

Kovács győzelme Párisban. A volt könnyűsúlyú román bajnok Párisban pontozással legyőzte a francia Miguardot.

Céllövés

Az előgalamblovó világbajnokság három első helyezettje magyar

Budapest, május 10.

Az előgalamblovó világbajnokság is befejeződött. A 14 nemzet 57 versenyzője közül ebben a számban is a magyarok diadalmaskodtak:

Az első három helyen holtversenyben végzett gróf Zichy Kázmér, Stampfel Károly és Schlossberger Viktor.

Fájdalommal tudatjuk, hogy

Pataky László

kézilvársárhelyi születésű kereskedősegéd

21 éves korában f. hó 7-én meghalt. Temetése május 10-én d. u. 6 órakor lesz a ref. temető hidegházából.

A gyászoló család.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés negyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eadás

Eladó 220 hektoliter kittingő-minőségű, kukullómenti leányka, rulender, rizling, stb., ó és új fajbor. Dr. V. Albu, Dumbrăveni, Târnava-Mică. 12137

Eladó Sebőpensió Tusnád-fűrdőn, 16 szoba butorozva. Érdeklődni fenti címen. 12107

Keresek megvételre Brassóban új, vagy alig használt üzletberendezést fűszernek. Ajánlatokat „Uj üzlet 5x6 méter“ jelígre, kiadóba. 12168

Nagyforgalmu női divatüzlet, elsőrangú vevőkörrel és biztos jövedelemmel, tehermentesen átadó. Bővebbet: Dr. Balázs Győző ügyvédnél, Timişoara I, Szerb-utca 2.

Műlöp, méhészeti eszközök Harmath B. cégnél, Tg-Mures. kívánatra árjegyzéket küldök. 12218

Allást nyer

Ügyes segéd, lehetőleg a szőnyeg-szakmából, ki a hazai nyelveket tökéletesen beszéli, a kirakatrendezéshez ért, katonamentes, június havi belépésre kerestetik. Linoleum. Adolf Steekl, Braşov. Str. Regele Carol 34. 12101

Kalapszalonnállók vezető-sére alkalmas masamólok „Salon“ jelígre a kiadóba küldjék ajánlataikat. 12215

Egy önállóan dolgozó cukrászsegéd felvétetk. Royal cukrászda, Brassó, Str. Voevodul Mihai 26. 12204

Allást keres

Órákönyvelést vállal mérlegképes könyvelő. Megkeresést Váradi Klára a brassói 271. sz. telefonhoz kéri. 12080

Allást keres fiatal festő és vegytisztító-segéd, ki gallértisztításhoz is ért. Györke J., Str. Din dos 47, Bistriţa. 12222

Vegyes

Impotenseknek azonnali diszkret, garantált segítség. Válaszbélyeges leveleket „Laboratorium“, Braşov, Brătianu 64. 12191

Házasság

Egy 24 éves, intelligens szász urilány, kinek egymillió lej értékű vagyona van, férjhezmenne 30—32 év közötti fiatalemberhez, aki kereskedelmi végzet. Fényképes leveleket „8000“ jelígre a kiadóhivatalba kérek. Fényképek kívánatra visszaküldetnek. 12067

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretne a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Írta: BUCSANYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, főorvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A hús. Tojás. Hüvelyesek. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Főzelék. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tüdőbajoknál. A nap a köszvénynél. Napfény a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdés a gyomorbántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdője. Minek tulajdonítom a napfény gyógyhatását? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vízgöygmódok. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A koplálókúra. Gyümölcskúra. A betegség megelőzése. Egyes, gyakrabban előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Agyvérzés. Almatlanság. Agyguta. Aranyér. Arczsába. Asthma. Angolkór. Buskomorság. Börbántalmak. Belférgék. Bélhurut. Csusz. Cu korbajok. Csontszu. Etvágytalanság. Elhízás. Epék. Faresontzsába. Fehér folyás. Gégehurut. Gerincvelő sorvadás. Gyomorbajok. Görsös havibaj. Hányás. Hasmenés. Heregnyuladás. Hólyaghurut. Hízáló göygmód. Hörghurut. Ideggyengeség. Idegbénulás. Idegzsába. Impotencia. Karbunkuliz. Köszvény. Légcsőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolys. Orrvérzés. Orrbüz. Paralízis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápókór. Szájbaj. Sárgaság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Sívabajok. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Térizsöny. Tüdővész. Tüdő táglulás. Vérhas. Vérszegénység. Vértartó teák. Vesebajok. Vízibetegségek. Visszértágulatok. Utóérelmezésedés, stb., stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja. A leg többet forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvcsaládjában. Ára 120.— Lei. (V dékre plusz portó).